

**RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK**

**VOORZITTER VAN DE IXe KAMER**

**A R R E S T**

**nr. 217.910 van 13 februari 2012  
in de zaak A. 201.457/IX-7375**

In zake : Eric CUYVERS  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Iris Exelmans  
kantoor houdend te 3290 Diest  
Schellekensberg 28  
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de STAD LIER  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Ann Coolsaet  
kantoor houdend te 2018 Antwerpen  
Arthur Goemaerelei 69  
bij wie woonplaats wordt gekozen

---

*I. Voorwerp van de vordering*

1. De vordering, ingesteld op 1 augustus 2011, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de burgemeester van de stad Lier van 30 mei 2011 waarbij Eric Cuyvers de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege wordt opgelegd.

*II. Verloop van de rechtspleging*

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Auditeur Joke Goris heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 oktober 2011.

Kamervoorzitter André Vandendriessche heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Thierry Van Noorbeeck, die loco advocaat Iris Exelmans verschijnt voor de verzoeker, en advocaat Ann Coolsaet, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Joke Goris heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

### *III. Feiten*

3.1. De verzoeker is inspecteur bij de lokale politiezone Lier.

3.2. Bij arrest van 14 oktober 2008 van het Hof van Beroep te Antwerpen is de verzoeker strafrechtelijk veroordeeld wegens het toebrengen van opzettelijke slagen en verwondingen aan zijn partner. Deze feiten vormen de aanleiding tot een tuchtprocedure die uiteindelijk resulteert in de tuchtstraf terugzetting in weddenschaal. De verzoeker heeft deze tuchtstraf niet middels een annulatieberoep bij de Raad van State bestreden.

3.3. In de periode tussen mei 2006 en oktober 2009 is de verzoeker betrokken bij een aantal feiten, die de aanleiding vormen tot een tweede tuchtprocedure die uiteindelijk zal uitmonden in de thans bestreden tuchtstraf. Deze feiten worden in het inleidend verslag van 26 mei 2010, in het voorstel van

zware tuchtstraf van 12 juli 2010 en in de definitieve kennisgeving van een zware tuchtstraf van 30 mei 2011 omschreven als volgt:

“Feit 1: Voor wat betreft het vluchtmisdrijf

Op 13.07.08 bent u buiten dienstverband betrokken geweest in een ongeval met stoffelijke schade op de parking van de dancing Illusion. U heeft daar de dancing bezocht en u heeft de instelling omstreeks 5.00 uur verlaten. Wanneer u met uw voertuig uw parkeerplaats op de dancing verliet heeft u twee voertuigen aangereden. U vertrok zonder enig bericht na te laten, maar een getuige noteerde uw nummerplaat, en gaf deze door aan de eigenaar van één van de aangereden voertuigen. Deze verwittigde de politie en deze kon achterhalen dat het voertuig aan u toebehoorde. De politie van Bodukap ging aan uw woning te Duffel nazicht doen. Zij troffen er uw beschadigd voertuig aan en namen foto's van de schade. Ondanks aanbellen werd de woning ook niet geopend. Om 13.45 [uur] nam HINP Vercauteren telefonisch contact op met het verzoek om u voor verhoor aan te bieden op het politiebureau van Lier. Om 16.15 uur bood u zich aan en u ontkende de aanrijdingen. Er wordt daar ook vastgesteld dat de sporen van de aanrijding, die zichtbaar waren op uw voertuig en waarvan foto's waren gemaakt, zijn verdwenen. U ontkende dat u daar iets mee te maken zou gehad hebben.

U ontkende ook van gedronken te hebben in de dancing Illusion. Door het tijdsverloop tussen het ongeval en het verhoor konden er ondertussen ook geen nuttige vaststellingen meer gebeuren. Het onderzoek werd afgesloten en u werd veroordeeld in Hoger Beroep, op datum van 9 oktober 2009.

Feit 2: Voor wat betreft de schending van de integriteit en waardigheid van het ambt, schending van het evenredig gebruik van dwang of geweld tav personen, en schending van correcte informatieverstrekking aan de overheden

Op 6 mei 2006 omstreeks 2.35 uur beschadigt Kris Guldentops na een vermaakuitstap een personenauto VENTO op de parking van het moevement te Lier door over het dak te lopen en daarbij door het glazen dakraam van de auto te zakken.

De lokale politie van Lier verneemt vrij snel de identiteit van Kris Guldentops als dader van voormelde beschadigingen. De bijstandploeg, bestaande uit inspecteurs Jan Torfs en Ellen Vindelinckx, begeven zich naar het adres van Kris Guldentops. Even later, omstreeks 3.08 uur komen ook inspecteurs Jeroen BOVIJN en Eric CUYVERS aan op het adres.

Ter plaatse wordt de deur geopend door Nadine van Ostaeyen, moeder van Kris Guldentops. Er ontstaat een discussie tussen enerzijds de agenten waarbij vooral Eric Cuyvers zich verbaal agressief zou gedragen hebben en anderzijds Nadine VAN OSTAEYEN, de moeder van Kris GULDENTOPS.

Iemand van de agenten zou zijn voet tussen de deur hebben gezet om te beletten dat Mevrouw VAN OSTAEYEN de deur zou hebben gesloten om haar zoon te gaan halen. Kris GULDENTOPS is hierop naar beneden gekomen en heeft hierop gevraagd om de volgende dag een verklaring te mogen komen afleggen aangaande de feiten op het politiebureau, hetgeen zou toegestaan zijn. Er werd hem vervolgens gevraagd om zijn identiteitskaart te halen en om iets te komen tekenen in het politievoertuig. Kris GULDENTOPS deed dit dan ook.

Bij het politievoertuig zou Eric CUYVERS hem gezegd hebben dat hij een grote fout had begaan door buiten te komen, want dat hij nu mee moest naar het politiebureau. Toen Kris GULDENTOPS te kennen gaf dat hij niet mee wilde gaan, zou hij onmiddellijk door de drie mannelijke politieagenten zijn vastgegrepen. Hij verklaart een vuistslag in het aangezicht te hebben gekregen van Eric Cuyvers, terwijl de twee andere mannelijke politieagenten hem vasthielden. Vervolgens zou hij naar de grond gebracht zijn en hardhandig geboeid geweest zijn. Nadine en haar dochter waren getuigen van deze feiten. Toen zij haar zoon wilde bevrijden werd ook zij tegen de grond geduwd. Kris wordt overgebracht naar het politiebureau van Lier en mevrouw VAN OSTAEYEN bood zich er even later ook aan. Zij wordt daar door Eric CUYVERS op agressieve wijze aangepakt, naar de grond geleid en vervolgens ook bestuurlijk aangehouden wegens verstoring van de openbare orde en ongewapende weerspannigheid. Van deze feiten in het politiebureau zijn er meerdere getuigen.

De verklaringen van de vier agenten die dan aanwezig waren zijn enigszins anders dan de verklaringen van de familie GULDENTOPS. Zij beweren dat Kris verbaal agressief en weerspannig is geworden aan het politievoertuig. Om deze redenen zouden ze Kris naar de grond geleid hebben en geboeid hebben. Vervolgens hebben ze hem bestuurlijk aangehouden wegens weerspannigheid. Ze merkten wel dat Kris lichtjes uit de neus bloedde, toch zou hij geen doktersverzorging gewenst hebben.

Feit 3: Voor wat betreft het agressief gedrag, de bedreigingen en de handtastelijkheden in het Café 'T Stationneke' te Kessel (inbreuk art. 41 deontologische code)

Op 15 oktober 2009 wordt er lastens uzelf klacht ingediend door Patrick Van Den Bossche. Op 6 oktober was uzelf aanwezig in het café 'T Stationneke te Kessel (Nijlen). U kwam rond 16.30 uur binnen, volgens getuigenissen met de heer Paul KUHN. KUHN had u ontmoet in een café in Berlaar en samen zijn jullie toen doorgedaan naar het café 'T STATIONNEKE te Nijlen.

U kwam aan met de wagen, maar was al redelijk aangeschoten. In het café 't Stationneke was u nog enorm veel aan het drinken (getuigen zeggen dat u één pint dronk om de 10 minuten) en uw gemoedstoestand veranderde van rustig naar behoorlijk agressief volgens de getuigen. In het café was ook een zekere Ann Vercammen aanwezig, een jong meisje, welk werd lastig gevallen door een aantal mannen, waaronder uzelf. U maakte opmerkingen over haar borsten, liet haar niet gerust en zat voortdurend aan haar achterwerk.

In de loop van de avond doet er zich een banaal voorval voor m.b.t. een oudere man, 'den Bompa'. Deze man was reeds behoorlijk aangeschoten en de familie Van Den Bosch[e] wilde hem graag naar huis voeren. Omdat 'Bompa' weerstand bood, zette André Van Den Bosch[e] (de kleinzoon) voorzichtig zijn knie tussen hem en den Bompa om hem buiten te krijgen. U zag het voorval, dacht dat de oude man werd geraakt en trad direct op. Maar aangezien u reeds behoorlijk aangeschoten was reageerde u totaal over uw toeren en zonder remmingen. U maakte er zich bekend als politieambtenaar en bedreigde daarbij André Van Den Bossche met hem het leven zuur te maken, en om hem 'kapot' te maken. Zelfs toen André voor een halfuur het café verliet om 'den Bompa'

naar huis te voeren bleef U doorrazen over André. Toen André terug in het café aankwam ging U door met bedreigen, Paul KUHN moest u soms de mond snoeren om hem [u] te kalmeren. Woorden als: ‘zal ik uw tanden er nu uitslagen, ze in een zakske doen en in uw handen leggen’ en ‘ik zal u het leven nog zuur maken’ werden volgens de getuigen door u gebruikt. U verliet het café na 1.00 uur ’s nachts en vertrok ladderzat met uw wagen.”

3.4. Deze feiten geven aanleiding tot diverse tucht- en strafrechtelijke initiatieven. De tuchtraad heeft het verloop ervan in zijn definitief advies van 26 mei 2011 als volgt chronologisch samengevat:

“Op 06 mei 2006 is verzoeker betrokken in een nachtelijke interventie waarbij hij samen met andere collega's het nodige geweld dient te gebruiken bij de aanhouding van de heer Guldentops, die kort voordien een geparkeerde personenauto opzettelijk zwaar heeft beschadigd.

Naar aanleiding van deze interventie leggen de heer Guldentops en zijn moeder Van Oystaeyen Nadine op 13 mei 2006 bij de politiezone Bodukap klacht neer tegen de betrokken politieagenten voor opzettelijke slagen en verwondingen, woonstschennis en valsheid in geschriften. Het verder onderzoek wordt door het parket Mechelen, via een kantschrift van 24 mei 2006 verstuurd aan de korpschef, toevertrouwd aan de researchedienst van de PZ Lier. Op 27 september 2006 wordt door HINP Braeckman een proces-verbaal van synthese opgesteld en toegezonden aan het parket. De gegevens van dit proces-verbaal zijn eveneens terug te vinden in een administratief verslag van 22 september 2006 van de dienst intern toezicht van de PZ Lier, opgesteld door HINP Braeckman. Op dit document is de vermelding “afwachten uitspraak rechtbank!” aangebracht.

Op 11 september 2007 vraagt de procureur, via kantschrift aan de korpschef van de PZ Lier, om nogmaals een poging te ondernemen om de vier verdachte politieambtenaren te verhoren en te confronteren met een aantal bezwarende elementen in het dossier. De vier politieambtenaren blijven alle tenlasteleggingen ontkennen.

Op 18 oktober 2007 wordt de raadsman van de familie Guldentops door het openbaar ministerie telefonisch in kennis gesteld dat hun klacht tegen de vier politieambtenaren werd geseponeerd.

Op 04 december 2007 leggen Guldentops Kris en zijn moeder Van Oystaeyen Nadine in het raam van dezelfde feiten klacht met burgerlijke partijstelling neer bij de onderzoeksrechter te Mechelen tegen onder meer INP Eric Cuyvers wegens opzettelijke slagen en verwondingen, valsheid in geschriften, woonstschennis en wederrechtelijke aanhouding. Hierop wordt een gerechtelijk onderzoek geopend bij onderzoeksrechter Willocx (dossier 99/07).

Op 26 december 2007 vraagt de onderzoeksrechter aan de dienst Enquêtes van het Comité P om de feiten verder te onderzoeken.

Nieuwe feiten: verkeersongeval met vluchtmisdrijf

Op 13 juli 2008 is verzoeker betrokken in een verkeersongeval te Lier.

Op 17 juli 2008 stelt de Procureur des Konings te Mechelen de burgemeester van Lier, hogere tuchtoverheid van verzoeker, via een brief op de hoogte dat verzoeker verdacht wordt van vluchtmisdrijf na een verkeersongeval met stoffelijke schade (dossier nr. ME.91.L5.300506/2008).

In zijn omstandige uiteenzetting van de feiten vermeldt de Procureur des Konings onder meer dat verzoeker de aanrijding ontkent. De Procureur des Konings is tevens van oordeel dat een voorlopige schorsing bij ordemaatregel zich opdringt.

Op 24 juli 2008 beslist de burgemeester als hogere tuchtoverheid dit dossier op haar niveau te behandelen en ontlast zij de korpschef als gewone tuchtoverheid.

Op 06 augustus 2008 wordt verzoeker voor deze feiten voorlopig geschorst bij ordemaatregel tot het verstrijken van vier maanden nadat er een gerechtelijke eindbeslissing is genomen. Tijdens het verhoor omtrent deze schorsing blijft verzoeker de weergave van de feiten ten stelligste ontkennen.

Na verschillende vragen van de hogere tuchtoverheid tot info meldt de Procureur des Konings te Mechelen op 24 juli 2009 dat de Politierechtbank tegen verzoeker op 15 december 2008 een vonnis heeft uitgesproken, maar dat verzoeker hiertegen een beroep heeft ingesteld.

Op 01 juli 2009 beslist de hogere tuchtoverheid dat zij de gerechtelijke eindbeslissing zal afwachten alvorens verdere tuchtrechtelijke gevolgen te nemen.

Op 25 november 2009 verstuurt de Procureur des Konings aan de hogere tuchtoverheid de gerechtelijke eindbeslissing waarin verzoeker op 09 oktober 2010 veroordeeld werd voor vluchtmisdrijf. Volgens de hogere tuchtoverheid neemt zij kennis van dit vonnis op 30 november 2009.

#### Uitbreiding van het gerechtelijk onderzoek met nieuwe feiten:

Op 05 november 2009 stelt de voorzitter van het Vast Comité P de korpschef van de PZ Lier per brief in kennis van een nieuwe klacht tegen verzoeker wegens ongepaste handelingen in café 't Stationneke te Kessel op 06 oktober 2009 en vraagt hem om hieromtrent de nodige onderzoeksdagen te stellen. De korpschef neemt kennis van deze brief op 12 november 2009.

Ingevolge deze feiten wordt op 18 november 2009 door de dienst intern toezicht van de PZ Lier een proces-verbaal met notitienummer ME.37.L5.007952/2009 wegens aanranding van de eerbaarheid en bedreigingen opgesteld.

Op 25 november 2009 verzoekt de Procureur des Konings de onderzoeksrechter om zijn bovenvermeld gerechtelijk onderzoek met nummer 99/07 te willen uitbreiden met de feiten vervat in dit nieuwe dossier.

Op 22 december 2009 vraagt de korpschef aan de Procureur des Konings om het dossier te mogen raadplegen en een kopie ervan te krijgen. Gelet op de ernst van de feiten vat de korpschef op 01 februari 2010 de hogere tuchtoverheid met het oog op het opleggen van een zware straf.

Aangezien de eerste voorlopige schorsing een einde nam op 09 februari 2010, wordt verzoeker vanaf die datum opnieuw voorlopig geschorst bij ordemaatregel voor een periode van vier maanden, ditmaal voor deze nieuwe feiten.

Op 2 februari 2010 bevestigt de Procureur des Konings de voeging van het dossier met notitienummer ME.37.L5.007952/2009 bij het gerechtelijke dossier en verleent tevens toelating tot inzage in het gerechtelijk dossier.

Op 3 februari 2010 brengt de Procureur des Konings te Mechelen de burgemeester ter kennis dat verzoeker verdacht wordt van diverse strafbare feiten met name:

- Valsheid in geschriften door een openbaar ambtenaar en gebruik ervan;
- Opzettelijke slagen en verwondingen met een tijdelijke arbeidsongeschiktheid;
- Wederrechtelijke en willekeurige aanhouding door een openbaar ambtenaar;
- Schending van de woning door een openbaar ambtenaar;
- Aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreiging jegens meerderjarigen.

Bovendien verzoekt zij de korpschef om verzoeker voorlopig te schorsen om alzo de rust in het korps te laten terugkeren.

Als antwoord op een brief van de burgemeester van 15 februari 2010, stelt de procureur op 3 maart 2010 een kopie van het strafdossier met betrekking tot het vluchtmisdrijf ter beschikking van de burgemeester. Tevens meldt zij dat, wat het gerechtelijk dossier 99/07 betreft, de onderzoeksrechter slechts toelating tot inzage van het gerechtelijk onderzoek verleend.

Op 7 april 2010 stelt de onderzoeksrechter verzoeker, na verhoor, officieel in verdenking van enerzijds valsheid in geschriften, opzettelijke slagen en verwondingen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid aan Guldentops Kris en aan Van Oystaeyen Nadine, wederrechtelijke vrijheidsberoving en anderzijds te Nijlen op 6 oktober 2009 van aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreiging van een meerderjarige en bedreigingen door gebaren of zinnenbeelden.

Op 5 mei 2010 deelt de onderzoeksrechter de processtukken mee aan de Procureur des Konings opdat door hem zou worden gevorderd zoals behoort.

Op 4 mei 2010 en op 17 mei 2010 stelt de burgemeester opnieuw de vraag om een kopie van het gerechtelijk onderzoek 99/07 te verkrijgen, respectievelijk aan de Procureur des Konings te Mechelen en aan de Procureur-generaal te Antwerpen.

Op 18 mei 2010 verleent de Procureur-generaal via een fax toelating tot inzage en kopienamen van het strafdossier op het parket Mechelen en ontvangt de tuchtoverheid een kopie van het volledige strafdossier.”

3.5. Op 26 mei 2010 stelt de burgemeester -in haar hoedanigheid van hogere tuchtoverheid- vervolgens voor de hiervóór vermelde drie feiten een inleidend verslag op. Dit inleidend verslag wordt bij aangetekende brieven van 28 mei 2010 en 31 mei 2010 vruchteloos aangeboden op het adres van de verzoeker.

3.6. Op 26 juni 2010 dient de raadsman van de verzoeker een verweerschrift in per fax, waarin zij vraagt om te worden gehoord.

Op 28 juni 2010 hoort de hogere tuchtoverheid de raadsman van de verzoeker. Van dit verhoor wordt geen proces-verbaal opgemaakt. De raadsman vraagt op die hoorzitting om de verzoeker alsnog persoonlijk te horen. Vervolgens wordt de verzoeker uitgenodigd voor een hoorzitting op 6 juli 2010, waar de verzoeker evenwel niet komt opdagen.

Op vraag van diens raadsman krijgt de verzoeker dan tot en met 11 juli 2010 om alsnog zijn persoonlijk standpunt naar voor te brengen, desnoods schriftelijk. De raadsman van de verzoeker vraagt vervolgens nog uitstel tot 13 juli 2010 in de namiddag. De verwerende partij verneemt daarna niets meer van de verzoeker.

3.7. Op 12 juli 2010 stelt de hogere tuchtoverheid een voorstel van zware tuchtstraf op. Dit voorstel wordt diezelfde dag per fax aan de raadsman van de verzoeker bezorgd. Het wordt eveneens met aangetekende brieven van 12 en 13 juli 2010 naar de verzoeker verzonden, waar het vruchteloos wordt aangeboden op 13 en 14 juli 2010. In het verzoek tot heroverweging van 20 juli 2010 bevestigt de raadsman van de verzoeker evenwel dat zowel zij als haar cliënt het voorstel van zware tuchtstraf op 12 juli 2010 ontvangen hebben.

3.8. Op 20 juli 2010 dient de verzoeker een verzoek tot heroverweging in bij de tuchtraad. Vervolgens vinden verschillende hoorzittingen voor de tuchtraad plaats en op 4 januari 2011 brengt de tuchtraad een tussenadvies uit aangaande de vraag of het voorstel tot zware tuchtstraf tijdig aan de verzoeker ter kennis werd gebracht. De tuchtraad heeft geoordeeld dat dit inderdaad het geval was.

Op 26 mei 2011 brengt de tuchtraad zijn eindadvies uit waarvan de conclusie luidt als volgt:

“dat enkel feit 1 en feit 3 van de ten laste gelegde feiten bewezen zijn en aan verzoeker dienen te worden toegerekend;

dat deze twee feiten een tuchtinbreuk uitmaken in de zin van art. 3 van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten;

dat de door de hogere tuchtoverheid voorgestelde zware tuchtstraf van het ‘ontslag van ambtsweg’ dient te worden opgelegd;”

3.9. Op 30 mei 2011 beslist de hogere tuchtoverheid om de verzoeker de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen. Dit is de bestreden beslissing. Zij wordt per aangetekende brief van 30 mei 2011 -door de verzoeker in ontvangst genomen op 31 mei 2011- aan de verzoeker meegedeeld. Zij wordt een tweede maal aan de verzoeker meegedeeld per aangetekende brief van 1 juni 2011, die echter niet wordt afgehaald.

#### *IV. Vertrouwelijkheid van de stukken*

4. De verwerende partij merkt het door haar neergelegde administratief dossier aan als zijnde vertrouwelijk. In de mate zij hiermee een beroep wil doen op de in artikel 87 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voorziene mogelijkheid om stukken niet ter kennis te brengen van de overige partijen in het geding wordt opgemerkt dat niet voldaan is aan de in § 2 van voormeld artikel gestipuleerde voorwaarde dat de motieven van het verzoek tot vertrouwelijke behandeling uiteengezet moeten worden in het processtuk waarbij de stukken worden gevoegd -de nota van de verwerende partij bevat desbetreffende geen enkel motief- en evenmin aan de voorwaarde dat van de bewuste stukken een afzonderlijke inventaris moet worden opgemaakt -de neergelegde stukken zijn niet genummerd overeenkomstig de bijgevoegde inventaris-, hetgeen overeenkomstig voormeld artikel 87, § 2, laatste lid, tot gevolg heeft dat de stukken niet als vertrouwelijk worden behandeld. Overigens ziet de Raad van State het nut van een vertrouwelijke behandeling van de stukken niet in, nu enkel de verzoeker zelf in het geding betrokken is, alle stukken op hem betrekking hebben en -gezien de aard van de zaak- aangenomen kan worden dat hij kennis heeft van de inhoud van de stukken.

## *V. Onderzoek van de vordering*

5. Overeenkomstig artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

### *Ernst van de middelen*

#### *A. Eerste middel*

#### *Standpunt van de partijen*

6. De verzoeker voert de schending aan van de artikelen 37 en 38sexies van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten (hierna: de tuchtwet) doordat het voorstel van zware tuchtstraf hem niet tijdig ter kennis werd gebracht.

Hij voert aan dat artikel 57ter van de tuchtwet de overheid die ervoor kiest om het voorstel van zware tuchtstraf middels een aangetekend schrijven ter kennis te brengen, de verplichting oplegt tot het versturen van twee aangetekende zendingen. Een eerste aangetekende zending werd verstuurd op 12 juli 2010, een tweede evenwel pas op 16 juli 2010 en dit terwijl de vervaltermijn om de verzoeker in kennis te stellen van het voorstel van zware tuchtstraf overeenkomstig artikel 38sexies van de tuchtwet verliep op 13 juli 2010. De tuchtoverheid legt geen stuk voor dat toelaat met zekerheid vast te stellen dat het voorstel van zware tuchtstraf op 12 juli 2010 ter kennis van de verzoeker is gekomen. Zij verwijst weliswaar naar de fax aan de raadsman van de verzoeker maar er bestaat geen formeel voorafgaand akkoord van alle betrokkenen dat een

kennisgeving per fax overeengekomen was als rechtsgeldige kennisgeving. Voorts is ook geen aangetekende zending gericht aan de raadsman van de verzoeker.

7. De verwerende partij verwijst naar het advies van 4 januari 2011 waarin de tuchtraad geoordeeld heeft dat het voorstel van zware tuchtstraf wel degelijk tijdig aan de verzoeker ter kennis werd gebracht en valt de redenering van de tuchtraad -dat de fax van 12 juli 2010 beschouwd kan worden als een kennisgeving tegen ontvangstbewijs- bij. Ondergeschikt stelt zij dat de verzoeker, doordat hij aandrang op een persoonlijk verhoor en bereid was dit te laten plaatsvinden na het verstrijken van de kennisgevingstermijn, afstand heeft gedaan van de termijnen voor de kennisgeving van het voorstel van zware tuchtstraf zodat hij zich thans niet op een schending ervan kan beroepen.

### *Beoordeling*

8. Artikel 37 van de tuchtwet heeft betrekking op de procedure voor de gewone tuchtoverheid en is te dezen niet van toepassing is. Het middel is dan ook niet ernstig in de mate erin de schending van artikel 37 van de tuchtwet wordt aangevoerd.

9. Artikel 38sexies van de tuchtwet luidt:

“Art. 38sexies. Op grond van het volledige dossier en van het verweer, deelt de hogere tuchtoverheid haar beslissing mede door kennisgeving aan het betrokken personeelslid tegen een ontvangstbewijs of bij een ter post aangetekend schrijven. De beslissing kan zijn, ofwel dat zij beslist heeft geen tuchtstraf uit te spreken, ofwel dat zij beslist heeft één van de lichte tuchtstraffen uit te spreken, ofwel dat zij beslist heeft een voorstel van één van de zware tuchtstraffen uit te spreken. De beslissing wordt aan het betrokken personeelslid medegedeeld, uiterlijk vijftien dagen na het verstrijken van de in artikel 38quater bedoelde termijn van dertig dagen en vermeldt het recht van de betrokkene om tegen het voorstel van zware tuchtstraf bij de tuchtraad overeenkomstig artikel 51bis een verzoek tot heroverweging in te stellen.

Wanneer geen verzoek tot heroverweging ingesteld wordt overeenkomstig artikel 51bis, bevestigt en deelt met een ter post aangetekend schrijven of door kennisgeving tegen een ontvangstbewijs, de hogere tuchtoverheid haar definitieve beslissing mede aan het betrokken personeelslid, zonder het voorstel tot zware tuchtstraf te kunnen wijzigen.

In de in artikel 24 bedoelde gevallen kan de hogere tuchtoverheid haar definitieve beslissing slechts mededelen na kennis genomen te hebben van de in artikel 24, eerste en tweede lid, bedoelde adviezen, of, bij ontstentenis, ten vroegste de dag na de periode waarin de betrokken overheid geacht wordt geen bijkomend advies te willen formuleren.

Wanneer geen enkele in het eerste lid bedoelde beslissing genomen wordt binnen de in het eerste lid bedoelde termijn van vijftien dagen, in voorkomend geval verlengd met de termijn bedoeld in artikel 24, derde lid, of verlengd met de noodzakelijke termijn om artikel 38quinquies toe te passen) wordt de hogere tuchtoverheid geacht af te zien van de vervolgingen voor de feiten die betrokkene ten laste gelegd werden.

De in het eerste lid bedoelde beslissingen en voorstellen van beslissingen van de hogere tuchtoverheid, worden formeel gemotiveerd.”

10. Voormeld artikel 38sexies van de tuchtwet, ingevoerd bij wet van 31 mei 2001 tot wijziging van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten en van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (hierna: de wet van 31 mei 2001), verplicht de hogere tuchtoverheid, op straffe van verval van de tuchtvordering, om binnen een welbepaalde termijn een beslissing te nemen over het lot van de politieambtenaar en om die beslissing ook te zijner kennis te brengen. De Raad van State herneemt, wat dat betreft, de redenering uiteengezet in het arrest nr. 153.180 van 23 december 2005 inzake Van Der Smessen en later bijgevallen in de arresten nr. 182.986 van 19 mei 2008 inzake De Wachter en nr. 184.152 van 12 juni 2008 inzake Maertens.

11. Te dezen is het inleidend verslag op 28 mei 2010 ter kennis van de verzoeker gebracht. Zijn termijn van verweer verstreek derhalve op 27 juni 2010, zodat het voorstel van zware tuchtstraf uiterlijk op 12 juli 2010 ter kennis van de verzoeker moest zijn.

12. Artikel 38sexies van de tuchtwet voorziet in een mededeling aan het betrokken personeelslid “bij kennisgeving [...] tegen een ontvangstbewijs” of “bij een ter post aangetekende schrijven”. Die twee -enige mogelijke- wijzen van betekening hebben tot doel dat met zekerheid kan worden uitgemaakt wanneer precies een tuchtbeslissing aan het betrokken personeelslid werd meegedeeld, en

dit evident in het licht van de sanctie die artikel 38sexies, vierde lid, van de tuchtwet in het vooruitzicht stelt wanneer geen tijdige betekening plaatsvindt.

Kiest het bestuur voor een mededeling bij een ter post aangetekende brief, dan moet zij bewijzen dat de zending de betrokkene bereikt heeft, wat gebeurt door het bewijs van de aanbieding van de brief aan de betrokkene.

13. Uit het dossier blijkt dat de verwerende partij het voorstel van zware tuchtstraf enerzijds aan de verzoeker ter kennis heeft willen brengen met aangetekende zendingen die op 12 en 13 juli 2010 aan de post werden afgegeven en die op 13 en 14 juli 2010 vruchteloos op het adres van de verzoeker werden aangeboden.

Deze aangetekende zendingen zijn niet binnen de door artikel 38sexies van de tuchtwet bepaalde vervalttermijn aan de betrokkene aangeboden en houden dan ook geen tijdige mededeling van het voorstel van zware tuchtstraf in.

14. Anderzijds heeft de verwerende partij het voorstel van zware tuchtstraf ook met een fax van 12 juli 2010 aan de raadsman van de verzoeker bezorgd.

15. De vraag rijst thans of een kennisgeving per faxbericht beschouwd kan worden als een kennisgeving tegen een ontvangstbewijs, zoals omschreven in artikel 38sexies van de tuchtwet.

Wat betreft de ontvangst van de fax van 12 juli 2010 wordt vastgesteld dat verzoekers raadsman niet betwist dat zij dit faxbericht dezelfde dag heeft ontvangen nu zij de ontvangst heeft bevestigd in het verzoek tot heroverweging waarin ze schrijft:

“Ik stel mij voor als raadsman van Cuyvers. In bijlage voeg ik de betekening van het voorstel tot zware tuchtsanctie die cliënt mocht ontvangen op 12 juli 2010”

Wat betreft de vraag of een faxbericht als een kennisgeving in de zin van artikel 38sexies van de tuchtwet beschouwd kan worden, wordt opgemerkt dat voormeld artikel 38sexies geen vormvoorwaarden bevat waaraan een kennisgeving tegen ontvangstbewijs moet voldoen. Ook de parlementaire voorbereiding van de wet van 31 mei 2001 bepaalt hieromtrent niets, enkel dat de procedure voor de hogere tuchtoverheid geënt werd op de procedure voor de gewone tuchtoverheid. Nu voorziet artikel 37 van de tuchtwet wel in “de afgifte” van de beslissing terwijl artikel 38sexies spreekt over “de kennisgeving” ervan, maar er is geen reden om aan dit verschillend woordgebruik -dat overigens enkel in de Nederlandse tekst bestaat; in de Franse tekst wordt telkens de term “notification” gehanteerd- ook een andere inhoud te koppelen. Een faxbericht waarvan de ontvangst door de betrokkene vast staat, geldt als een kennisgeving tegen ontvangstbewijs.

16. In de huidige stand van het geding wordt dan ook besloten dat de verwerende partij, in navolging van het advies van de tuchtraad, terecht stelt dat een kennisgeving tegen ontvangstbewijs niet aan verdere formaliteiten is onderworpen en derhalve ook een faxbericht kan zijn, waarvan de ontvangst nadien door de bestemming wordt bevestigd.

17. Nu blijkt dat de raadsman van de verzoeker heeft bevestigd dat de verzoeker de fax van 12 juli 2010 dezelfde dag ontvangen heeft kan worden besloten dat het voorstel van zware tuchtstraf binnen de door artikel 38sexies van de tuchtwet voorgeschreven termijn aan de verzoeker is medegedeeld. Het middel is dienvolgens niet ernstig.

## *B. Tweede, derde en vierde middel*

### *Vooraf*

18. In tweede, derde en vierde middel is in essentie de rechtsvraag aan de orde of de tuchtprocedure al dan niet tijdig is opgestart. De middelen worden dan ook samen behandeld.

### *Uiteenzetting van het tweede middel door de verzoeker*

19. In het tweede middel, ontleend aan de schending van artikel 56, eerste lid, van de tuchtwet, voert de verzoeker aan dat de tuchtfeiten meer dan zes maanden vóór de betekening van het inleidend verslag aan de tuchtoverheid bekend waren zodat de tuchtprocedure, die werd opgestart met een inleidend verslag dat op 28 mei 2010 aan de verzoeker werd betekend, verjaard is.

Met betrekking tot het eerste tuchtfeit stelt de verzoeker dat de tuchtoverheid van het feit reeds in juli 2008 volledig op de hoogte was. Hij verwijst ter staving naar het schrijven van de procureur des Konings van 17 juli 2008 dat een uiteenzetting van het feit bevat en naar de oproeping voor de hoorzitting in het kader van zijn voorlopige schorsing en de beslissing tot voorlopige schorsing. Voorts is hij ook van oordeel dat de tuchtoverheid reeds in juli 2008 over een afschrift van het strafbundel beschikte, nu in de procedure aangaande zijn voorlopige schorsing het gerechtelijk dossier als referte wordt vermeld. Dienvolgens had de tuchtoverheid geen enkele geldige reden om de gerechtelijke eindbeslissing af te wachten en diende zij toepassing te maken van artikel 56, eerste lid, van de tuchtwet en binnen de zes maanden na 17 juli 2008 het inleidend verslag aan de verzoeker te betekenen.

Indien de tuchtoverheid daarentegen terecht toepassing zou hebben gemaakt van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet merkt de verzoeker vooreerst op dat de tuchtoverheid hem nooit in kennis heeft gesteld van haar voornemen om toepassing te maken van voormelde bepaling. Voorts wijst hij erop

dat het eindvonnis van 9 oktober 2009 bij schrijven van 25 november 2009 aan de tuchtoverheid ter kennis is gebracht zodat de termijn voor het instellen van de tuchtvordering verstreek op 26 mei 2010 en ook in dat opzicht het inleidend verslag hem laattijdig is betekend.

Met betrekking tot het tweede tuchtfeit stelt de verzoeker dat de gewone tuchtoverheid medio 2006 van het feit op de hoogte was nu het halve korps bij het feit betrokken was en nu -blijkens de gerechtelijke verklaring van commissaris Herman De Kuyper- naar het feit een intern onderzoek werd gevoerd en dat enkel gebeurd kan zijn op initiatief van de gewone tuchtoverheid. De tuchtoverheid heeft geen toepassing gemaakt van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet, minstens heeft zij de verzoeker van zulks niet in kennis gesteld, zodat het inleidend verslag binnen de zes maanden na de kennisname van de feiten aan de verzoeker moest worden betekend. Nu dit niet gebeurd is, is de tuchtvordering vervallen door verjaring.

Wat het derde tuchtfeit betreft stelt de verzoeker dat de tuchtoverheid van het feit kennis heeft genomen door middel van de brief van het comité P van 5 november 2009 waarbij de gedetailleerde klacht werd gevoegd. De tuchtoverheid heeft geen toepassing gemaakt van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet en diende derhalve binnen de zes maanden na de kennisname van de brief het inleidend verslag aan de verzoeker te betekenen. De tuchtoverheid houdt ten onrechte voor dat zij pas op 12 november 2009 van de brief kennis heeft genomen -zij moet de brief ten laatste op 7 november 2009 hebben ontvangen- en zelfs wanneer 12 november 2009 als datum van kennisname wordt genomen is de betekening van het inleidend verslag laattijdig geschied.

#### *Uiteenzetting van het derde middel door de verzoeker*

20. In zijn derde middel voert de verzoeker de schending aan van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet.

Met betrekking tot het eerste tuchtfact stelt de verzoeker dat de tuchtoverheid voldoende kennis had van het feit sedert 17 juli 2008 en dat het om een niet-complexe zaak ging zodat geen toepassing gemaakt kon worden van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet. Indien de tuchtoverheid terecht toepassing heeft gemaakt van voormeld artikel 56, tweede lid, merkt de verzoeker op dat hij nooit een kennisgeving in de zin van dat artikel heeft ontvangen en dat het inleidend verslag hoe dan ook laattijdig is betekend. In dat verband wijst hij erop dat de tuchtoverheid op eenvoudig verzoek een afschrift kon verkrijgen van het vonnis van de politierechtbank dat beschikbaar was vanaf 15 december 2008 alsook van het vonnis van de correctionele rechtbank dat beschikbaar was vanaf 9 oktober 2009 doch zulks heeft nagelaten en dat het eindvonnis en het strafdossier vervolgens werden overgemaakt op 25 november 2009 zodat de tuchtoverheid tot 24 mei 2010 de tijd had om het inleidend verslag te betekenen. Het inleidend verslag -waarin 25 november 2009 vermeld wordt als datum van de kennisname van het strafdossier en het eindvonnis- is derhalve laattijdig betekend en de tuchtoverheid heeft dit ook beseft nu zij op 3 juni 2010 gewag heeft gemaakt van een materiële vergissing in het inleidend verslag, met name dat 25 november 2009 gelezen moet worden als 30 november 2009.

Met betrekking tot het tweede en het derde tuchtfact voert de verzoeker aan dat de tuchtoverheid een inleidend verslag heeft opgesteld en betekend zonder een gerechtelijke eindbeslissing af te wachten. De tuchtoverheid heeft aldus artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet niet toegepast en heeft de verzoeker evenmin ingelicht dat zij er toepassing zou maken zodat hieruit kan worden afgeleid dat artikel 56, eerste lid, van de tuchtwet is toegepast en dat de tuchtvordering is verjaard.

#### *Uiteenzetting van het vierde middel door de verzoeker*

21. In het vierde middel, ontleend aan de schending van het beginsel van de redelijke termijn en van het zorgvuldigheidsbeginsel, voert de verzoeker aan dat de tuchtvordering al verjaard was op het ogenblik van het betekenen van het inleidend verslag en dat minstens de redelijke termijn is overschreden nu er

meerdere jaren zijn verstreken tussen de feiten en het opleggen van de tuchtstraf terwijl artikel 56 van de tuchtwet het bestuur niet verplicht om met de tuchtvordering te wachten. De tuchtoverheid heeft voor wat betreft het eerste tuchtfeit ten onrechte het strafonderzoek afgewacht en tussen 17 juli 2008 en 28 mei 2010 geen enkel initiatief genomen om de tuchtprocedure op te starten. Wat het tweede tuchtfeit betreft heeft de tuchtoverheid het strafonderzoek niet afgewacht maar de zaak vier jaar laten aanslepen. Ook aangaande het derde tuchtfeit heeft de tuchtoverheid te laat gehandeld. Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat de verzoeker reeds sinds 6 augustus 2008 geschorst was en systematisch en loyaal heeft meegewerkt aan de verlengingen van de voorlopige schorsingen.

*Antwoord van de verwerende partij op de middelen*

22. De verwerende partij antwoordt op het tweede, derde en vierde middel -samengevat- vooreerst dat de verzoeker voor het tweede tuchtfeit niet tuchtrechtelijk is bestraft zodat hij nu tevergeefs de verjaring ervan aanvoert. Voorts betwist zij de verjaring wat het eerste en het derde tuchtfeit betreft. Zij wijst erop dat zij in de bestreden beslissing het standpunt van de tuchtraad dienaangaande is bijgevalen en sluit zich ook thans bij de overwegingen van het advies aan. Zij benadrukt dat van een verjaring van de tuchtvordering geen sprake kan zijn zolang er geen definitieve beslissing is over de strafzaak en dat de schorsing van de tuchtrechtelijke verjaring rechtstreeks uit de tekst van de wet volgt zonder dat een bijkomende beslissing of mededeling is vereist. Met betrekking tot het eerste tuchtfeit voegt zij daar nog aan toe dat de tuchtoverheid pas op 30 november 2009 toestemming heeft verkregen tot inzage en kopienamen van het gerechtelijk dossier en dat het inleidend verslag dan ook wel degelijk tijdig ter kennis van de verzoeker werd gebracht.

*Beoordeling van het tweede, derde en vierde middel*

23. Terecht stelt de verwerende partij dat niet moet worden ingegaan op de middelen in zoverre de verzoeker erin aanvoert dat het tweede tuchtfout is verjaard, nu hij voor dit feit niet tuchtrechtelijk is bestraft.

24. Wat betreft het eerste tuchtfout is de verzoeker vooreerst van oordeel dat de tuchtoverheid ten onrechte gewacht heeft op de gerechtelijke eindbeslissing om de tuchtprocedure op te starten. Hij wijst erop dat de tuchtoverheid sedert 17 juli 2008 van de feiten volledig op de hoogte was en derhalve binnen de zes maanden het inleidend verslag had moeten betekenen. Indien de tuchtoverheid meende dat de kennisgeving van 17 juli 2008 niet volstond was zij nog niet gerechtigd om de gerechtelijke eindbeslissing af te wachten maar diende zij zelf de nodige initiatieven te nemen om klaarheid te scheppen.

25. Artikel 56, eerste en tweede lid, van de tuchtwet luidt:

“De betekening van het inleidend verslag aan het personeelslid moet geschieden binnen zes maanden na de kennisneming of vaststelling van de feiten door een bevoegde tuchtoverheid. Bij ontstentenis en onder voorbehoud van het tweede lid, kan geen tuchtvordering meer worden ingesteld.

In het geval dat een opsporingsonderzoek loopt of de strafvervolgning is ingesteld voor dezelfde feiten, begint die termijn te lopen de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan in kennis gesteld wordt dat er een gerechtelijke eindbeslissing werd genomen of dat het dossier geseponeerd is dan wel de strafvordering vervallen is.”

26. Het eerste tuchtfout vormde het voorwerp van een gerechtelijk onderzoek en nadien van een strafvervolgning die is uitgemond in een in kracht van gewijsde gegaan vonnis van 9 oktober 2009.

27. Artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet biedt de tuchtoverheid in dat geval de mogelijkheid om de tuchtrechtelijke vervolgning uit te stellen tot de gerechtelijke overheden hun onderzoek definitief hebben beëindigd. Het maakt het de tuchtoverheid mogelijk om, wanneer het twijfels heeft over de wezenlijke elementen die in een tuchtzaak aan de orde staan -het bewijs van de feiten die de

betrokkene gepleegd heeft, de ernst van de feiten en de schuld van de betrokkene, de tuchtrechtelijke kwalificatie en de weerslag van de feiten op de werking van de dienst-, een definitieve uitspraak van de strafrechter af te wachten.

De mogelijkheid om de tuchtvordering uit te stellen neemt evenwel niet weg dat het bestuur ook de verplichting heeft om binnen een redelijke termijn klaarheid te brengen in de situatie van het personeelslid. Uitstel van tuchtvervolging is dan ook slechts mogelijk wanneer het bestuur er niet in slaagt om op grond van de eigen initiatieven die het ter zake ontwikkelt, klaarheid in de zaak te brengen en op grond daarvan de noodzaak van een tuchtrechtelijk optreden te beoordelen. In dat verband gaat de Raad van State na of de tuchtoverheid de gepaste initiatieven heeft genomen om klaarheid in de zaak te brengen, of zij niet in de mogelijkheid was om, los van het strafonderzoek, een eigen onderzoek te voeren en of zij op grond daarvan niet over voldoende gegevens beschikte om op correcte wijze de tuchtvordering in te stellen. De inspanning die van het bestuur gevraagd wordt moet in redelijkheid beoordeeld worden. Tot de miskennis van de redelijke termijn-eis kan slechts besloten worden wanneer het bestuur inert gebleven is, het slechts een pro-forma onderzoek heeft ingesteld of nagelaten heeft de voor de hand liggende onderzoeken te verrichten terwijl zij op geen enkele wijze interfereerden met het strafonderzoek.

28. Te dezen heeft de tuchtoverheid daadwerkelijk de gerechtelijke eindbeslissing afgewacht alvorens met betrekking tot het eerste tuchtfeit verdere tuchtrechtelijke initiatieven te nemen.

29. De vraag rijst of de verwerende partij niet eerder -met name in juli 2008 of tussen die datum en de kennisname van het eindvonnis- over voldoende nauwkeurige en bewijskrachtige gegevens beschikte of kon beschikken om te oordelen dat de verzoeker zich misdragen heeft op een wijze die mogelijks tuchtrechtelijk bestraft kan worden zodat zij een tuchtprocedure kon inleiden.

In dat verband is de Raad van State van oordeel dat de tuchtoverheid redelijkerwijze kon oordelen dat het schrijven van de procureur des

Konings van 17 juli 2008 niet volstond om met voldoende zekerheid te stellen dat het feit dat aan de verzoeker ten laste werd gelegd bewezen is en zij daarvoor volgende redenen aanwijst: in de uiteenzetting van de feiten door de procureur des Konings duidelijk staat vermeld dat de verzoeker de feiten ontkent en de verzoeker is ook tijdens zijn verweer in het kader van zijn voorlopige schorsing de feiten steeds blijven ontkennen; het feit dat de tuchtoverheid beschikt over het dossiernummer van het strafdossier impliceert niet dat zij over het strafdossier zelf beschikte; zij beschikte zelf niet over de middelen om de waarheid aan het licht te brengen nu een eigen administratief onderzoek het gerechtelijk onderzoek dreigde te doorkruisen en zij heeft herhaaldelijk geïnformeerd naar de stand van het gerechtelijk onderzoek zodat haar niet kan worden verweten dat zij inert is gebleven om de werkelijke toedracht van het tuchtfeit te achterhalen.

Het is derhalve pas na de mededeling van de gerechtelijke eindbeslissing en het strafdossier dat de tuchtoverheid over voldoende elementen kon beschikken om op tuchtrechtelijk vlak verdere initiatieven te nemen.

30. In de gegeven omstandigheden kan besloten worden dat de tuchtoverheid wat betreft het eerste tuchtfeit terecht toepassing heeft gemaakt van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet en de gerechtelijke eindbeslissing vermocht af te wachten.

31. De verzoeker voert vervolgens aan dat de tuchtoverheid hem nooit in kennis heeft gesteld van haar voornemen om toepassing te maken van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet.

In dat verband weze opgemerkt dat de opschorting van de verjaringstermijn in geval van een opsporingsonderzoek of een strafvervolgning volgt uit de wet zelf zonder dat de tuchtoverheid daarover een beslissing moet nemen. De omstandigheid dat de wet aan het bestuur geen vrijbrief schenkt om passief het vervolg van de strafrechtelijke procedure af te wachten en dat het binnen dat kader aangewezen is dat de tuchtoverheid in alle duidelijkheid haar intenties over het al dan niet inzetten van de tuchtprocedure veruitwendigt, doet

geen afbreuk aan het beginsel dat door de wet is ingesteld en voor de werking waarvan geen mededeling vereist is. Of er een mededeling omtrent de opschorting van de procedure gebeurd is heeft dan ook geen invloed op de toepassing van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet.

32. Ten slotte voert de verzoeker met betrekking tot het eerste tuchtfeit aan dat zelfs wanneer artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet terecht werd toegepast, het inleidend verslag nog laattijdig werd betekend nu de tuchtoverheid -ook blijkens hetgeen zij hieromtrent initieel zelf in het inleidend verslag heeft gesteld- reeds op 25 november 2009 van het eindvonnis en het strafdossier kennis heeft gekregen.

De tuchtoverheid neemt 30 november 2009 als aanvangsdatum voor de verjaringstermijn. Dit is de datum waarop zij stelt dat zij kennis heeft genomen van de brief van de procureur des Konings -gedagtekend op 25 november 2009- waaraan de gerechtelijke eindbeslissing was gehecht. Zij staft deze stelling met de verklaring van de secretaresse en met de datumstempel van de dienst Veiligheid die de brief van de procureur des Konings ook pas op 30 november 2009 heeft ontvangen. In die omstandigheden kan er redelijkerwijze vanuit gegaan worden dat de vermelding van 25 november 2009 in het inleidend verslag een materiële misslag is, dat de kennisneming van de gerechtelijke eindbeslissing inderdaad pas op 30 november 2009 is gebeurd en dat het inleidend verslag bijgevolg tijdig aan de verzoeker ter kennis werd gebracht.

33. Met betrekking tot het eerste tuchtfeit kan worden samengevat, gesteld dat de tuchtoverheid vermocht de gerechtelijke eindbeslissing af te wachten alvorens de tuchtprocedure op te starten, dat de tuchtoverheid de verzoeker niet in kennis moest stellen van haar voornemen om artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet toe te passen en dat verjaringstermijn van zes maanden een aanvang heeft genomen op 30 november 2009 zodat het inleidend verslag wel degelijk tijdig aan de verzoeker is betekend en de tuchtvordering voor dat feit niet vervallen is door verjaring.

34. Met betrekking tot het derde tuchtfeit is de verzoeker van oordeel dat de tuchtoverheid van het feit op de hoogte was door de brief van het comité P van 5 november 2009 en dat het inleidend verslag derhalve binnen de zes maanden na de kennisname van die brief moest worden betekend.

35. Het derde (en het tweede) tuchtfeit vormen het voorwerp van een gerechtelijk onderzoek. Zoals hiervóór gesteld biedt artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet de tuchtoverheid de mogelijkheid om -zonder de verzoeker van zulks expliciet in kennis te stellen- de gerechtelijke eindbeslissing van een dergelijk onderzoek af te wachten wanneer het twijfels heeft aangaande wezenlijke elementen van de tuchtzaak, evenwel zonder dat dit het bestuur vrijstelt van de verplichting om diligent op te treden in die zin dat het bestuur het bestaan van een opsporingsonderzoek of een strafvervolgning op zich niet als verontschuldiging mag aangrijpen voor het uitstellen van de tuchtprocedure maar in tegendeel zelf de nodige initiatieven moet nemen om zicht op de zaak te krijgen en op basis van een eigen onderzoek de tuchtprocedure op te starten; enkel wanneer dat onderzoek geen duidelijkheid biedt mag worden gewacht op de uitslag van de gerechtelijke procedure.

36. Te dezen heeft de tuchtoverheid met betrekking tot het derde tuchtfeit de gerechtelijke eindbeslissing niet afgewacht maar geoordeeld dat zij over voldoende nauwkeurige en bewijskrachtige gegevens beschikte om te beslissen dat de verzoeker zich heeft misdragen op een wijze die mogelijks tuchtrechtelijk beteugeld kan worden nadat haar de in verdenkingstelling van de verzoeker is meegedeeld en zij de toelating heeft gekregen om een kopie te nemen van het strafdossier.

37. De vraag rijst thans of de verwerende partij niet eerder -met name naar aanleiding van de brief van 5 november 2009 of tussen die datum van mededeling van de in verdenkingstelling van de verzoeker of de datum van toelating tot kopienamen van het strafdossier- over de vereiste elementen beschikte of kon beschikken om een tuchtprocedure op te starten.

In dat verband is de Raad van State van oordeel dat de tuchtoverheid redelijkerwijze kon oordelen dat de brief van 5 november 2009 niet volstond om de feiten aan de verzoeker toe te rekenen nu de verzoeker het tweede en het derde tuchtfeit steeds heeft betwist, dat de tuchtoverheid zelf niet over de middelen beschikte om de waarheid aan het licht te brengen en een eigen administratief onderzoek, gelet op de betrokkenheid van burgers, gelet op de omstandigheid dat een eigen onderzoek het gerechtelijk onderzoek dreigde te doorkruisen en gelet op de stelling van het comité P dat een nieuw onderzoek op niveau van de hogere tuchtoverheid niet aangewezen was, niet wenselijk werd geacht en dat zij herhaaldelijk geïnformeerd heeft naar de stand van het gerechtelijk onderzoek zodat haar niet verweten kan worden dat zij inert is gebleven om de werkelijke toedracht van het tuchtfeit te achterhalen.

Het is derhalve pas na de mededeling van de inverdenkingstelling van de verzoeker en de toelating om kopie te nemen van het strafdossier dat de tuchtoverheid over voldoende elementen kon beschikken om op tuchtrechtelijk vlak verdere initiatieven te nemen. Pas vanaf dat ogenblik begint de termijn van zes maanden zoals omschreven in artikel 56 van de tuchtwet te lopen.

38. Het inleidend verslag is dan ook wel degelijk binnen de door artikel 56 van de tuchtwet voorgeschreven termijn betekend zodat de tuchtvordering ook voor het derde tuchtfeit niet vervallen is door verjaring.

39. De middelen zijn in geen van hun onderdelen ernstig.

### *C. Vijfde middel*

#### *Standpunt van de partijen*

40. In het vijfde middel, ontleend aan de schending van artikel 24, tweede lid, van de tuchtwet, voert de verzoeker aan dat het tweede tuchtfeit rechtstreeks betrekking heeft op een opdracht van gerechtelijke politie en dat het ontslag van ambtswege overeenkomstig voormeld artikel 24, tweede lid, dan ook

slechts kon worden opgelegd nadat het advies van de procureur des Konings van Mechelen werd ingewonnen maar dat de tuchtoverheid te dezen zulks heeft verzuimd.

41. De verwerende partij antwoordt dat het tweede tuchtfout bij het opleggen van de tuchtstraf niet in aanmerking werd genomen zodat het middel zonder voorwerp is en dat het advies van de procureur des Konings bovendien wel degelijk werd ingewonnen.

#### *Beoordeling*

42. Terecht stelt de verwerende partij dat het tweede tuchtfout niet bewezen werd geacht en de verzoeker er tuchtrechtelijk niet voor werd gestraft. Het advies van de procureur des Konings was dan ook geenszins vereist. Het middel is niet ernstig.

#### *D. Zesde middel*

#### *Standpunt van de partijen*

43. De verzoeker voert de schending aan van artikel 28 van de tuchtwet dat bepaalt dat de tuchtoverheden geen ruchtbaarheid mogen geven aan de feiten en documenten waarvan zij in die hoedanigheid kennis hebben gekregen. Hij voert aan dat zijn tuchtdossier gedurende enkele dagen op de kopiedienst van de politiezone gelegen heeft alwaar iedereen het kon inkijken, dat aan de administratieve medewerkers niet gevraagd werd om zijn tuchtdossier met de nodige discretie te kopiëren en dat zijn collega's inzage in en kopie van zijn tuchtdossier gekregen hebben.

44. De verwerende partij verwijst vooreerst naar het advies van de tuchtraad waarin het middel ongegrond werd bevonden. Voorts benadrukt zij dat een gebeurlijke schending van de discretieplicht enkel toe te schrijven is aan de ex-partner van de verzoeker en dit op verzoekers vraag. Zij verduidelijkt dat zij een

personeelslid de opdracht heeft gegeven om het dossier in alle discretie te kopiëren, maar dat de ex-partner van de verzoeker -met wie hij nog veel contact heeft- zich bij het betrokken personeelslid heeft opgedrongen om het dossier over te nemen om zo bepaalde informatie aan de verzoeker door te spelen. Een collega van de verzoeker -die ook betrokken was bij het tweede tuchtfout en er officieel in verdenking voor was gesteld- heeft inderdaad een dossierstuk -het verhoor met het comité P naar aanleiding van het tweede tuchtfout- gekopieerd, maar dit is op eigen initiatief gebeurd, in weerwil van de instructie van de tuchtverheid. De tuchtverheid mag ervan uitgaan dat wanneer zij opdracht geeft om een dossier te kopiëren, deze opdracht door het betrokken personeelslid correct en met respect voor het beroepsgeheim wordt uitgevoerd en dat het niet de bedoeling is van het personeelslid om te kwader trouw het dossier proberen in te kijken om vervolgens informatie door te spelen. Het is ook de verantwoordelijkheid van het personeelslid -en niet van de tuchtverheid- dat het dossier op een bureau is blijven staan en niet in een kast werd opgeborgen. Bovendien kan de eventuele schending van de discretieplicht te dezen niet tot een vernietiging van de bestreden beslissing leiden nu de verzoeker niet aantoont hoe hij erdoor in zijn belangen werd geraakt.

### *Beoordeling*

45. Artikel 28 van de tuchtwet luidt als volgt:

“De tuchtverheden alsmede de voorzitters, de bijzitters en de secretaris van de tuchtraad en hun plaatsvervangers mogen onder meer geen ruchtbaarheid geven aan de feiten en documenten waarvan zij in die hoedanigheid kennis hebben gekregen.”

46. De verzoeker heeft de schending van artikel 28 voor de tuchtraad ingeroepen en ter adstructie van zijn stelling een verklaring van zijn ex-partner bijgevoegd. De tuchtraad heeft dienaangaande in zijn advies het volgende gesteld:

“Betrokkene betwist niet dat [E.M.] zijn vroegere partner is. Haar verklaring dient dan ook met de meeste omzichtigheid te worden benaderd. Voorts treedt de tuchtraad het standpunt van de tuchtverheid bij in de mate dat verzoeker niet aantoont waarin hij bij het voeren van zijn verdediging benadeeld zou zijn

door een indiscretie. De indiscretie op zich, ook al zou zij aangetoond zijn, is laakbaar en mogelijk zelf strafbaar maar op zich niet voldoende om hieruit af te leiden dat de rechten van verdediging geschonden werden en dat het onmogelijk zou zijn om nog een eerlijk proces te hebben. Dit middel is dan ook ongegrond.”

47. In de huidige stand van de procedure en met de gegevens waarover de Raad van State thans beschikt lijkt het advies van de tuchtraad bijgevalen te kunnen worden. De verzoeker toont niet aan hoe hij door een gebeurlijke schending van de door artikel 28 van de tuchtwet in hoofde van de tuchtoverheid voorgeschreven discretieplicht in zijn belangen is geraakt. Het middel is niet ernstig.

#### *E. Zevende middel*

##### *Standpunt van de partijen*

48. De verzoeker voert de schending aan van artikel 7 van de tuchtwet doordat de tuchtoverheid, ofschoon zij kennis had van meerdere tuchtvergrijpen in hoofde van de verzoeker, verzuimd heeft om deze tuchtvergrijpen samen te behandelen en integendeel verschillende tuchtprocedures tegen de verzoeker heeft gevoerd, die elk geresulteerd hebben in een onderscheiden tuchtstraf. De verzoeker verduidelijkt dat de tuchtoverheid op 13 juli 2007 kennis kreeg van de feiten inzake intrafamiliaal geweld -waarvoor hij uiteindelijk de tuchtstraf terugzetting in weddeschaal werd opgelegd- en hiervoor op 28 april 2009 een inleidend verslag heeft opgesteld. Op die datum had de tuchtoverheid ook al kennis van het eerste en het tweede tuchtfeit dat bij het opleggen van de thans bestreden beslissing in aanmerking werd genomen en aldus diende de tuchtoverheid overeenkomstig artikel 7 van de tuchtwet deze feiten samen in één tuchtprocedure te behandelen.

49. De verwerende partij betwist dat de drie tuchtfeiten bij het feit van het intrafamiliaal geweld konden worden gevoegd. Zij sluit zich aan bij de tuchtraad die dienaangaande heeft geadviseerd dat artikel 7 van de tuchtwet slechts

kan worden toegepast wanneer de tuchtoverheid gelijktijdig verschillende feiten aan een personeelslid kan toerekenen, hetgeen te dezen niet het geval is. Zij wijst er voorts op dat indien voor bepaalde feiten de verjaring loopt en voor andere feiten nog niet, de tuchtoverheid zich niet kan beroepen op de regels inzake samenloop om te wachten met het inleiden van de tuchtvordering voor de feiten waarvoor de verjaring reeds loopt.

### *Beoordeling*

50. Artikel 7 van de tuchtwet luidt:

“Wanneer aan een personeelslid meer dan één tuchtvergrijp wordt toegerekend, kan tegen dat personeelslid slechts één tuchtprocedure worden aangespannen die slechts aanleiding kan geven tot één enkele tuchtstraf.

Wanneer aan het personeelslid in de loop van een tuchtprocedure een nieuw tuchtvergrijp wordt toegerekend, wordt wegens dat tuchtvergrijp een nieuwe tuchtprocedure aangespannen, zonder dat de lopende procedure daardoor gestuit wordt.

In geval van samenhang wordt het nieuwe tuchtvergrijp evenwel behandeld tijdens de lopende procedure.”

51. Artikel 7 van de tuchtwet bevat een regeling voor de samenloop van tuchtvergrijpen: wanneer meerdere tuchtvergrijpen aan een politieambtenaar kunnen worden toegerekend, mag slechts één tuchtprocedure worden opgestart. De toepassing van dit artikel is evenwel beperkt tot de gevallen waarin de tuchtoverheid een personeelslid meerdere tuchtfeiten daadwerkelijk kan toerekenen; is de tuchtoverheid daarentegen op de hoogte van meerdere tuchtfeiten zonder dat deze allemaal aan het personeelslid kunnen worden toegerekend dan schendt zij artikel 7 van de tuchtwet niet wanneer zij de tuchtvordering enkel inleidt voor de feiten die zij op dat moment aan het personeelslid kan toerekenen. Integendeel zal zij deze handelwijze moeten toepassen wil zij een gebeurlijke verjaring van de toerekenbare tuchtfeiten voorkomen.

52. Gewis was de tuchtoverheid op het ogenblik van het opstellen van het inleidend verslag voor het feit van het intrafamiliaal geweld reeds op de hoogte van andere tuchtfeiten in hoofde van de verzoeker, zij was evenwel niet in

staat om die bijkomende tuchtfeiten aan de verzoeker toe te rekenen nu de verzoeker deze feiten betwistte en zij met de middelen waarover zij beschikte de werkelijke toedracht ervan niet kon achterhalen. Terecht kon de tuchtoverheid dan ook -teneinde een verjaring van het tuchtfeit van het intrafamiliaal geweld te vermijden- enkel een tuchtprocedure voor dat feit opstarten zonder hierbij de andere aan haar bekende feiten in aanmerking te nemen. Het middel is niet ernstig.

#### *F. Achtste middel*

##### *Standpunt van de partijen*

53. De verzoeker voert de schending aan van de rechten van de verdediging, de hoorplicht en de zorgvuldigheidsplicht doordat geen voorafgaand onderzoek overeenkomstig artikel 25 van de tuchtwet en artikel 10 van het koninklijk besluit van 26 november 2001 tot uitvoering van de tuchtwet heeft plaatsgevonden. Hij stelt dat met betrekking tot het eerste tuchtfeit een gerechtelijke eindbeslissing wordt bijgebracht wat betekent dat de feiten strafrechtelijk vaststaan, maar niet noodzakelijk impliceert dat de feiten ook tuchtvergrijpen uitmaken. Het gebrek aan voorafgaand onderzoek heeft ertoe geleid dat hij nooit verzachtende argumenten heeft kunnen aanvoeren. Hij kon zulks weliswaar op de hoorzitting nadat hem het inleidend verslag was betekend, maar op dat moment was de mening van de tuchtoverheid al gevormd en was de schending van de rechten van de verdediging reeds een feit. Met betrekking tot het tweede en het derde tuchtfeit wordt geen gerechtelijke eindbeslissing bijgebracht maar enkel een strafbundel waaraan de tuchtoverheid een eigen interpretatie geeft zonder rekening te houden met de elementen à décharge. Er wordt geen tuchtrechtelijk voorafgaand onderzoek gevoerd tijdens hetwelke de verzoeker zijn argumenten kan laten gelden. Bovendien heeft de tuchtoverheid de dossiers jarenlang in de kast laten liggen, wat op zich een schending van de rechten van de verdediging uitmaakt en ertoe kan leiden dat bepaalde getuigen minder accurate getuigenverklaringen kunnen afleggen en hierdoor bepaalde belangrijke elementen à décharge kunnen verloren zijn gegaan.

54. De verwerende partij repliceert dat de tuchtwet de tuchtoverheid niet verplicht om een voorafgaand onderzoek te voeren en de mogelijkheid biedt de tuchtprocedure op basis van het strafdossier te voeren indien de feiten op grond daarvan bewezen kunnen worden verklaard en aan het personeelslid worden toegerekend. Zelfs indien een voorafgaand onderzoek zou zijn gevoerd is het middel niet gegrond nu de rechten van de verdediging slechts van toepassing zijn tijdens de tuchtprocedure zelf en ze gedurende de tuchtprocedure ook geëerbiedigd werden.

### *Beoordeling*

55. De verzoeker voert de schending van de rechten van de verdediging aan doordat voorafgaand aan de tuchtprocedure geen voorafgaand onderzoek is gevoerd. Terecht stelt de verwerende partij evenwel dat de tuchtwet de tuchtoverheid niet verplicht tot het voeren van een dergelijk voorafgaand onderzoek. Bovendien zijn de rechten van de verdediging slechts van toepassing tijdens de tuchtprocedure zelf, die pas een aanvang neemt bij het betekenen van het inleidend verslag. Het middel is dienvolgens niet ernstig.

### *G. Negende middel*

#### *Standpunt van de partijen*

56. De verzoeker voert de schending aan van artikel 34 van de tuchtwet en artikel 3 van het koninklijk besluit van 26 november 2001 tot uitvoering van de tuchtwet evenals van de zorgvuldigheidsplicht en de rechten van verdediging, doordat een aantal stukken -te weten het PV ME.91.L5.300506/2008 van 13 juli 2008, de initiële beslissing tot seponering van de strafvervolging in het dossier Guldentops, het intern tuchtonderzoek met betrekking tot het tweede tuchtfeit, het proces-verbaal van de hoorzitting van 28 juni 2010 en een inventaris van het tuchtdossier- zich niet in het tuchtdossier bevinden.

57. De verwerende partij sluit zich aan bij het advies dat de tuchtraad over het middel heeft gegeven en voegt daar nog aan toe dat indien het niet-opstellen van een proces-verbaal van de hoorzitting of het verzuim om een inventaris bij het tuchtdossier te voegen al een procedurefout zou zijn, dit geenszins de miskenning van een op straffe van nietigheid voorgeschreven regel is en dat de verzoeker bovendien niet aannemelijk maakt hoe hij door het ontbreken van het bewuste proces-verbaal en/of de inventaris in zijn belangen is geschaad.

### *Beoordeling*

58. De verzoeker voert in wezen aan aan dat zijn rechten van verdediging geschonden zijn doordat in het tuchtdossier de volgende stukken ontbreken: het PV ME.91.L5.300506/2008 van 13 juli 2008, de initiële beslissing tot seponering van de strafvervolging in het dossier Guldentops, het intern tuchtonderzoek met betrekking tot het tweede tuchtfeit, het proces-verbaal van de hoorzitting van 28 juni 2010 en een inventaris van het tuchtdossier.

Samen met de tuchtraad, die hierin wordt bijgevalen door de verwerende partij, stelt de Raad van State vast dat het PV ME.91.L5.300506/2008 van 13 juli 2008 zich wel degelijk in het tuchtdossier bevindt en dat uit niets blijkt dat een beslissing tot seponering van de strafvervolging in het dossier Guldentops door het parket ter kennis werd gebracht. Wat betreft het intern onderzoek naar het tweede tuchtfeit wordt met de tuchtraad aangenomen dat er nooit een daadwerkelijk intern tuchtonderzoek heeft plaatsgevonden maar dat er slechts een bevraging is geweest naar het verloop van de interventie en daaropvolgend een mededeling van de gegevens aan de hiërarchische overheid, zonder dat administratieve verhoren of dergelijke werden afgenomen. Wat betreft het gebrek aan een proces-verbaal van de hoorzitting van 28 juni 2010 wordt vooreerst opgemerkt dat de verzoeker louter het gemis van het proces-verbaal aanklaagt, zonder evenwel te verduidelijken op welke wijze het gebrek aan het bewuste proces-verbaal hem in zijn rechten van verdediging heeft geschaad. Voor de tuchtraad heeft de verzoeker laten gelden dat zijn raadsman tijdens de hoorzitting tal van argumenten zou hebben laten gelden die niet ten gronde door de hogere

tuchtoverheid in het voorstel tot zware tuchtstraf werden beantwoord. De tuchtraad heeft dienaangaande geadviseerd dat aangezien de verzoeker in gebreke is gebleven om aan te geven welke middelen precies onbeantwoord zijn gebleven, de tuchtoverheid gevolgd kan worden waar zij stelt dat uit perifere stukken en het door de raadsman van de verzoeker afgegeven verweerschrift kan worden afgeleid dat de raadsman van de verzoeker zich op deze hoorzitting heeft beperkt tot de middelen opgenomen in het verweerschrift dat toen werd afgegeven. Deze stelling wordt thans bijgevalen. Voorts wordt ook de stelling van de tuchtraad bijgevalen dat de verzoeker, nu zijn raadsman op de bewuste hoorzitting heeft gevraagd om de verzoeker persoonlijk te horen in het kader van zijn rechten van verdediging waarna de tuchtoverheid de verzoeker heeft uitgenodigd om te verschijnen op een hoorzitting van 6 juli 2010 maar deze vervolgens niet is komen opdagen, thans niet met goed gevolg de schending van de rechten van de verdediging door het gebrek aan proces-verbaal van de hoorzitting van 28 juni 2010 kan aanvoeren. Waar de verzoeker ten slotte het gebrek aan inventaris van het tuchtdossier aanklaagt, moet worden vastgesteld dat de verzoeker geenszins verduidelijkt hoe het ontbreken van deze inventaris hem in zijn rechten van verdediging heeft geschaad. Het middel is in geen van zijn onderdelen ernstig.

#### *H. Tiende middel*

##### *Standpunt van de partijen*

59. In het tiende middel, ontleend aan de schending van de rechten van de verdediging en van artikel 35 van de tuchtwet, voert de verzoeker aan dat de tuchtoverheid verzuimd heeft om vóór de aanvang van de hem door voormeld artikel toegekende verweertermijn van dertig dagen een kopie van het tuchtdossier te maken en de kopie pas halverwege de verweertermijn heeft bezorgd. Bovendien werd hij in de loop van de verweertermijn nog eens in kennis gesteld van een wijziging in het inleidend verslag. Deze halvering van de verweertermijn, in combinatie met de omstandigheid dat geen voorafgaand onderzoek werd gevoerd, tijdens hetwelke hij de mogelijkheid zou hebben gehad om bijkomende

onderzoeksdaden te vragen en zijn argumenten naar voor te brengen, heeft zijn rechten van de verdediging ernstig geschonden.

60. De verwerende partij antwoordt, met verwijzing naar het advies van de tuchtraad, dat noch artikel 35 van de tuchtwet, noch de rechten van verdediging vereisen dat op voorhand een kopie van het tuchtdossier wordt voorbereid en dat van zodra erom werd verzocht -op 8 juni 2010-, onmiddellijk een kopie werd gemaakt en bezorgd -op 10 juni 2010-. Wat betreft de wijziging van het inleidend verslag merkt de verwerende partij op dat het om loutere rechtzetting van een materiële vergissing inzake een datum gaat, dat dergelijke rechtzetting de rechten van verdediging niet schendt en dat de verzoeker nalaat te verduidelijken waarin een precieze schending van de rechten van de verdediging dan wel zou bestaan.

### *Beoordeling*

61. Noch artikel 35 van de tuchtwet, noch de rechten van de verdediging, vereisen dat een kopie van het tuchtdossier wordt gemaakt voor de aanvang van de termijn waarover het personeelslid beschikt om zijn verweer te voeren. De omstandigheid dat de kopie van het tuchtdossier pas halverwege zijn verweertermijn aan de verzoeker is bezorgd, is louter te wijten aan de omstandigheid dat de verzoeker zelf 12 dagen heeft gewacht om een kopie te vragen. Na de vraag om een kopie te nemen heeft de tuchtoverheid direct het nodige gedaan om een kopie over te maken. Wat betreft de wijziging van het inleidend verslag -het betreft louter een verbetering van een materiële vergissing inzake een datum- wordt opgemerkt dat de verzoeker niet verduidelijkt hoe dit hem in zijn rechten van verdediging heeft geschaad en dat de Raad van State zulks evenmin spontaan inziet. Het middel is niet ernstig.

## *I. Elfde middel*

### *Standpunt van de partijen*

62. De verzoeker ontleent een elfde middel aan de schending van artikel 36 van de tuchtwet, van de rechten van de verdediging en van de zorgvuldigheidsplicht. Hij voert vooreerst aan dat de omstandigheid dat het tuchtdossier laattijdig werd overgemaakt en dat geen voorafgaand onderzoek werd gevoerd ertoe heeft geleid dat hij niet in de mogelijkheid was om op degelijke wijze zijn verweer te voeren en getuigen op te roepen. Voorts laat hij gelden dat door het lange stilzitten van de tuchtoverheid zijn rechten van verdediging geschonden zijn nu de kans bestaat dat getuigen door het tijdsverloop belangrijke gegevens à décharge niet meer kunnen aanhalen. Ten slotte voert hij aan -met betrekking tot het tweede tuchtfeit- dat hem een confrontatie met K. Guldentops en N. Van Ostaeyen werd geweigerd ondanks het feit dat zij tegenstrijdige verklaringen hebben afgelegd alsook -met betrekking tot het derde tuchtfeit- dat een confrontatie met A. Van Den Bossche werd geweigerd.

63. In zoverre de verzoeker het laattijdig bezorgen van een kopie van het tuchtdossier en het ontbreken van een voorafgaand onderzoek aanklaagt, verwijst de verwerende partij naar hetgeen zij hieromtrent in de vorige middelen heeft gerepliceerd. In zoverre het middel betrekking heeft op het tweede tuchtfeit werpt zij op dat de verzoeker geen belang heeft bij het middel nu het tweede tuchtfeit niet in aanmerking werd genomen voor het opleggen van de bestreden beslissing. Wat de grief met betrekking tot het derde tuchtfeit betreft -de geweigerde confrontatie met A. Van Den Bossche- sluit de verwerende partij zich aan bij het standpunt van de tuchtraad dienaangaande en wijst zij erop dat uit een kopie van het strafdossier blijkt dat alle betrokkenen werden verhoord, dat derhalve niet valt in te zien wat een nieuw verhoor of confrontatie nog zou kunnen opleveren en dat de verzoeker bovendien op de vraag van de tuchtoverheid om het nut van de confrontatie nader te verduidelijken niet is ingegaan zodat de tuchtoverheid niets verweten kan worden.

### *Beoordeling*

64. In de mate de verzoeker de laattijdige overlegging van een kopie van zijn tuchtdossier en het gebrek aan een voorafgaand onderzoek aanklaagt, wordt verwezen naar hetgeen met betrekking tot deze grieven in de beoordeling van het achtste en het tiende middel is gesteld en waaruit blijkt dat deze grieven niet gegrond zijn.

In zoverre de verzoeker het middel betreft op het tweede tuchtfeit heeft hij geen belang bij het middel, nu het tweede feit bij het opleggen van de bestreden tuchtsanctie niet als tuchtfeit in aanmerking werd genomen.

Waar de verzoeker ten slotte aanklaagt dat een confrontatie met A. Van Den Bossche werd geweigerd, wordt opgemerkt dat artikel 36 van de tuchtwet tuchtoverheid de mogelijkheid biedt over te gaan tot het verhoor van de getuigen die zij met het oog op een zorgvuldige besluitvorming nuttig acht. Voormeld artikel 36 laat de tuchtoverheid toe discretionair te beslissen of zij, in het kader van een behoorlijke feitenvinding, getuigen zal verhoren. De tuchtoverheid is geenszins verplicht om in te gaan op een vraag om bepaalde getuigen te verhoren en de loutere omstandigheid dat door de tuchtoverheid niet werd ingegaan op een vraag tot confrontatie toont op zich geen schending van de rechten van de verdediging aan. Te dezen heeft de tuchtoverheid, in acht genomen de omstandigheid dat de betrokkenen in het kader van het strafdossier werden verhoord, in redelijkheid kunnen oordelen dat een nieuw verhoor niets nieuws aan het dossier zou kunnen toevoegen, temeer nu de verzoeker heeft nagelaten, ondanks de vraag van de tuchtoverheid hieromtrent, te verduidelijken welk bijkomend nut een confrontatie zou hebben. In die omstandigheden is het niet onredelijk dat zij een confrontatie tussen de verzoeker en A. Van Den Bossche heeft geweigerd.

Het middel is niet ernstig.

## *J. Twaalfde middel*

### *Standpunt van de partijen*

65. De verzoeker voert de schending aan van artikel 8 van het koninklijk besluit van 26 november 2001 tot uitvoering van de tuchtwet en van het zorgvuldigheidsbeginsel doordat van de mondelinge hoorzitting geen proces-verbaal is opgesteld. Hij stelt dat het opstellen van een proces-verbaal een substantiële vormvereiste is en dat de ontstentenis ervan leidt de nietigheid van de tuchtbeslissing. Bovendien zijn ook de rechten van verdediging geschonden doordat op de hoorzitting tal van argumenten werden opgeworpen die niet ten gronde door de hogere tuchtoverheid in het voorstel tot zware tuchtstraf werden beantwoord.

66. De verwerende partij verwijst in de eerste plaats naar het advies van de tuchtraad dat dit argument weerlegt en waarbij zij zich aansluit. Zij benadrukt voorts dat het proces-verbaal van verhoor geen substantiële vormvereiste is, laat staan een vormvereiste voorgeschreven op straffe van nietigheid. De verzoeker blijft in gebreke aan te tonen hoe hij in zijn belangen zou zijn geschaad, nu hij niet zegt welke argumenten niet zouden zijn beantwoord. Integendeel werd tijdens de procedure voor de tuchtraad niet betwist dat tijdens de eerste hoorzitting enkel middelen werden aangehaald die werden opgenomen in het schriftelijke verweer.

### *Beoordeling*

67. Artikel 8, tweede lid, van het koninklijk besluit van 26 november 2001 tot uitvoering van de tuchtwet bepaalt dat het proces-verbaal van verhoor van het personeelslid dat gehoord wordt in toepassing van artikel 29, tweede lid, van de tuchtwet, aan het tuchtdossier wordt toegevoegd. Dergelijk proces-verbaal is een instrument waarmee de tuchtoverheid het bewijs van het verloop van de hoorzitting kan leveren. De tuchtoverheid die nalaat om een proces-verbaal van de hoorzitting op te stellen schendt artikel 8 van het koninklijk

besluit van 26 november 2001 en maakt aldus een procedurefout omdat niet kan worden nagegaan wat tijdens de hoorzitting is gebeurd. Het niet opstellen van een proces-verbaal maakt de tuchtprocedure zelf evenwel niet onwettig. Bij ontstentenis van een uitdrukkelijke bepaling hieromtrent, moet immers worden aangenomen dat het opstellen van een proces-verbaal van de hoorzitting geen substantiële, op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste is. Nu de verzoeker niet aantoont hoe hij door het ontbreken van het proces-verbaal van de bewuste hoorzitting in zijn belangen is geschaad, kan de ontstentenis ervan op zich niet leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing. Wel voert de verzoeker nog aan dat zijn rechten van verdediging geschonden zijn doordat zijn raadsman tijdens de hoorzitting van 28 juni 2010 tal van argumenten heeft opgeworpen die nadien door de hogere tuchtoverheid niet werden beantwoord. In dat verband valt de Raad van State de stelling van de tuchtraad bij die aangaande dit argument opmerkt dat de verzoeker nalaat aan te geven welke middelen door zijn raadsman werden ingeroepen die nadien onbeantwoord zijn gebleven en voorts adviseert dat de tuchtoverheid in haar stelling gevolgd kan worden dat uit de perifere stukken en het door de raadsman van de verzoeker naar aanleiding van de hoorzitting afgegeven verweerschrift kan worden afgeleid dat deze laatste zich op de hoorzitting beperkt heeft tot de middelen zoals ze in dat verweerschrift zijn opgenomen. Dit laatste is voor de tuchtraad overigens niet formeel betwist. Het middel is niet ernstig.

#### *K. Dertiende middel*

##### *Standpunt van de partijen*

68. De verzoeker voert de schending aan van artikel 32, vierde lid, van de tuchtwet en van de rechten van verdediging doordat de gewone tuchtoverheid in haar beslissing van 1 februari 2010 tot adiëring van de hogere tuchtoverheid geen melding heeft gemaakt van de redenen waarom ze van oordeel is dat de feiten van aard zijn dat ze met een zware tuchtstraf moeten worden bestraft. De verzoeker is hierdoor in zijn belangen geschaad want indien de gewone tuchtoverheid de hogere tuchtoverheid beter had voorgelicht, had deze

laatste misschien een voorafgaand onderzoek bevolen, naar aanleiding waarvan de verzoeker dan zijn argumenten naar voor had kunnen brengen en zich aldus beter hebben kunnen verdedigen.

69. De verwerende partij sluit zich aan bij het advies van de tuchtraad dat het middel ongegrond is en merkt nog aanvullend op dat de motivering van de beslissing van 1 februari 2010 volstaat gezien het geringe gewicht van een beslissing tot adiëring van de hogere tuchtoverheid en voorts dat de verzoeker niet met goed gevolg de schending van de rechten van verdediging kan aanvoeren nu deze slechts gelden vanaf het opstarten van de tuchtprocedure met het inleidend verslag en dat in dat inleidend verslag uitgebreid werd uiteengezet voor welke feiten en om welke redenen een zware tuchtstraf werd overwogen.

### *Beoordeling*

70. Artikel 32, vierde lid, van de tuchtwet bepaalt dat de gewone tuchtoverheid, wanneer zij van oordeel is dat de feiten in aanmerking komen voor een zware tuchtstraf, het inleidend verslag met alle stukken van het dossier naar de hogere tuchtoverheid verzendt en tegelijkertijd haar de redenen meedeelt waarom ze van oordeel is dat de feiten van aard zijn om te worden gestraft met een zware tuchtsanctie.

71. In de beslissing van 1 februari 2010 tot adiëring van de hogere tuchtoverheid heeft de gewone tuchtoverheid een summier overzicht opgenomen van de feiten -waarbij zij veel belang hechtte aan de omstandigheid dat de verzoeker als politieambtenaar werd herkend- en overwogen dat wegens de ernst van deze feiten mogelijks een zware tuchtstraf overwogen kon worden en dat daarom de hogere tuchtoverheid gevat moet worden. Samen met de tuchtraad, hierin bijgevallen door de verwerende partij, neemt de Raad van State aan dat dergelijke motivering te dezen volstaat. Voorts merkt de verwerende partij terecht op dat de verzoeker in de mogelijkheid van de hogere tuchtoverheid, om een bevel tot voorafgaand onderzoek te bevelen in het kader waarvan de verzoeker dan zijn

argumenten naar voren had kunnen brengen, geen element kan vinden om de schending van zijn rechten van de verdediging aan te voeren nu die rechten slechts van toepassing zijn tijdens de tuchtprocedure zelf, die pas een aanvang neemt bij het betekenen van het inleidend verslag. Het middel is niet ernstig.

#### *L. Veertiende middel*

##### *Standpunt van de partijen*

72. De verzoeker ontleent het middel aan de schending van het onpartijdigheidsbeginsel. Hij voert aan dat de tuchtoverheid die de bestreden beslissing heeft opgelegd zich al eerder over zijn voorlopige schorsing heeft uitgesproken en in het kader daarvan heeft geoordeeld dat de verzoeker de feiten heeft gepleegd en dat ze ernstig zijn en aldus naar aanleiding van de tuchtprocedure deze instelling niet meer kan wijzigen zonder gezichtsverlies te lijden en derhalve vooringenomen is.

73. De verwerende partij verwijst in eerste instantie naar het advies van de tuchtraad die dit argument verworpen heeft en voegt daar onder meer aan toe dat het onpartijdigheidsbeginsel niet geschonden wordt door het feit dat de tuchtoverheid in dezelfde zaak reeds een preventieve schorsing nu dit een louter voorlopige ordemaatregel is. Zij wijst er voorts op dat de verzoeker nagelaten heeft de wraking van de hogere tuchtoverheid op te werpen, zodat dit middel thans niet meer voor de Raad van State kan worden aangevoerd.

##### *Beoordeling*

74. De loutere omstandigheid dat tuchtoverheid in dezelfde zaak de verzoeker een ordemaatregel heeft opgelegd houdt op zich niet het bewijs van partijdigheid in. De motieven die de preventieve schorsingen van de verzoeker schraagden zijn in de voorwaardelijke vorm opgesteld, hetgeen aangeeft dat de tuchtoverheid de ordemaatregel -die geen enkele uitspraak doet over het bewijs en de toerekening van het tuchtvergrijp- met de nodige omzichtigheid heeft

gemotiveerd. De verzoeker toont niet aan waaruit zou blijken dat de tuchtoverheid door de ordemaatregel uit te spreken op dusdanige manier een standpunt heeft ingenomen dat zij zonder gezichtverlies te lijden na het onderzoek van de feiten en de toerekening ervan aan betrokkene hierover niet in volle vrijheid zou kunnen oordelen. Het middel is niet ernstig.

#### *M. Vijftiende middel*

##### *Standpunt van de partijen*

75. De verzoeker voert de schending aan van het beginsel “non bis in idem”. Hij betoogt dat hij vanaf 6 augustus 2008 gedurende meer dan vier jaar preventief werd geschorst, dat die schorsing -“aangezien deze onmenselijk lang geduurd heeft”- als een tuchtstraf gekwalificeerd moet worden en dat voormeld beginsel verhindert dat hij met de thans bestreden tuchtstraf nogmaals voor dezelfde feiten wordt gestraft.

76. De verwerende partij sluit zich aan bij het advies van de tuchtraad, waarin dit argument werd verworpen en stelt voorts dat het algemeen rechtsbeginsel “non bis in idem” niet belet dat eenzelfde feit aanleiding kan geven tot maatregelen van verschillende aard. Nu een ordemaatregel of een maatregel van inwendige orde niet tot doel heeft een personeelslid te bestraffen kunnen deze maatregelen worden gecombineerd met een tuchtsanctie en aldus kan een tuchtstraf worden voorafgegaan door een preventieve schorsing. In de mate de verzoeker stelt dat de voorlopige schorsing een verkapte tuchtstraf zou zijn, stelt de verwerende partij dat de bewijslast van de disciplinaire bedoeling van de maatregel op de verzoeker rust en dat de verzoeker volkomen in die bewijslast faalt.

### *Beoordeling*

77. De verzoeker heeft de herhaaldelijke preventieve schorsingen, die de verwerende partij hem heeft opgelegd niet bestreden. De preventieve schorsing van de verzoeker heeft als zodanig definitief haar plaats in de rechtsorde verworven. Door nu aan te voeren dat het eigenlijk om verkapte tuchtstraffen gaat, betwist de verzoeker de wettigheid van die beslissingen, hetgeen niet meer kan.

78. Daarenboven is een preventieve schorsing in het kader van een tuchtprocedure een ordemaatregel en geen tuchtstraf. De omstandigheid dat verschillende preventieve schorsingen van bepaalde duur op elkaar volgen is op zich niet van aard om de desbetreffende beslissingen vanaf een bepaald ogenblik als een tuchtmaatregel te gaan beschouwen. Immers, het bestuur moet op geregelde tijdstippen onderzoeken of het nog over voldoende argumenten beschikt om de betrokkene buiten de dienst te houden en in dat kader moet het geregeld een beslissing nemen over de verlenging. In dit geval is er vier jaar lang onduidelijkheid blijven bestaan over het gedrag van de verzoeker, hetgeen de herhaalde preventieve schorsingen kan verantwoorden.

79. Het komt aan de verzoeker toe om te bewijzen dat de verwerende partij met de herhaalde preventieve schorsingen een ander oogmerk gehad heeft dan hem buiten de dienst te houden wegens de verstoring die zijn aanwezigheid aldaar teweegbrengt. De loutere omstandigheid dat de verzoeker lange tijd buiten de dienst gehouden werd houdt dat bewijs niet in.

80. Het argument, waarmee de verzoeker wil aantonen dat hem een verkapte tuchtstraf werd opgelegd, faalt. De bestreden beslissing kan dan ook niet worden gezien als een tweede tuchtrechtelijke bestraffing van dezelfde feiten. Het middel is niet ernstig.

## *N. Zestiende middel*

### *Standpunt van de partijen*

81. De verzoeker voert de schending aan van de omzendbrief COL 4/2003 van 20 mei 2003 van het college van procureurs-generaal bij de hoven van beroep en van het geheim van het strafonderzoek zoals omschreven in de artikelen 28quinquies en 57 van het Wetboek van Strafvordering doordat de procureur-generaal op 18 mei 2010 de toelating gaf tot inzage en kopienamen van het strafdossier van het gerechtelijk onderzoek 99/07, terwijl het op dat moment nog ter behandeling bij de onderzoeksrechter lag en het dus nog niet was afgerond. Dit heeft tot gevolg dat alle stukken voortkomend uit dat gerechtelijk strafonderzoek met betrekking tot het tweede en het derde feit onrechtmatig verkregen bewijs zijn en aldus uit het tuchtdossier dienen te worden verwijderd wegens schending van het geheim van het onderzoek en impliceert dan ook dat naast het tweede ook het derde tuchtfact niet langer als bewezen kan worden weerhouden.

82. In haar nota valt de verwerende partij het standpunt van de tuchtraad bij dat het middel ongegrond is. Zij benadrukt dat de stukken uit het strafdossier door haar op volstrekt wettige wijze zijn verkregen en stelt nog bijkomend dat de verzoeker, indien hij meent dat zijn strafrechtelijke verdediging is geschaad, dit moet opwerpen in het raam van de strafprocedure en dat dit op de wettigheid van de tuchtprocedure geen impact kan hebben.

### *Beoordeling*

83. Op 18 mei 2010 heeft de tuchtoverheid de toelating van de procureur-generaal verkregen om een kopie te nemen van het strafdossier. Aldus heeft de tuchtoverheid op een wettige wijze de stukken van het strafonderzoek verkregen en vermocht ze deze te gebruiken in haar tuchtonderzoek, dat los staat van het strafonderzoek. Indien de verzoeker meent dat zijn recht van verdediging in de strafzaak is geschaad, dient hij dit aan te voeren in de strafprocedure; binnen

de tuchtprocedure is dit van geen invloed. Een eventueel gebrek in de strafprocedure spiegelt immers niet noodzakelijk af op de tuchtprocedure. Het middel is niet ernstig.

#### *O. Zeventiende middel*

##### *Standpunt van de partijen*

84. De verzoeker voert de schending aan van artikel 6 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (hierna: EVRM), van de rechten van verdediging en van de zorgvuldigheidsplicht. Hij stelt dat de tuchtoverheid met betrekking tot het derde tuchtfeit niet over een gerechtelijke eindbeslissing beschikt en geen eigen administratief onderzoek heeft gevoerd en zich dus enkel baseert op de verklaringen die de verzoeker in het kader van het strafonderzoek heeft afgelegd. Deze verklaringen werden evenwel afgelegd zonder dat de verzoeker de kans kreeg om een beroep te doen op bijstand van een raadsman ofschoon dit recht gewaarborgd wordt door artikel 6, § 1 juncto artikel 6, § 3, c, van het EVRM. In het arrest *Salduz / t. Turkije* heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) immers gewezen dat in principe onherstelbare schade wordt toegebracht aan de rechten van de verdediging indien incriminerende verklaringen die werden afgelegd tijdens een politieverhoor zonder de aanwezigheid van een advocaat gebruikt worden voor een veroordeling. Het EVRM, zoals geïnterpreteerd in de rechtspraak van het EHRM, heeft directe werking, zelfs wanneer op nationaal vlak het recht nog niet is aangepast. Op grond van die rechtspraak zijn belastende verklaringen die werden afgelegd tijdens een politieverhoor zonder de bijstand van een advocaat als bewijs niet toelaatbaar en moeten ze worden uitgesloten wegens een onherstelbare schending van het recht van verdediging. Ook conform de Belgische bewijsuitsluitingsleer moet het bewijs worden uitgesloten wanneer het gebruik ervan een schending van het recht op een eerlijk proces zou opleveren. Nu de verzoeker op 5 oktober 2007 zonder bijstand verhoord werd, dient dit verhoor en alle navolgende processen-verbaal uit het

dossier te worden geweerd, hetgeen ertoe leidt dat de tuchtoverheid de feiten niet meer kan bewijzen.

85. De verwerende partij verwijst in haar nota vooreerst naar het advies van de tuchtraad waarin het middel ongegrond bevonden wordt omwille van enerzijds het feit dat bijstand van een advocaat niet vereist was op het ogenblik dat de verzoeker zijn verklaringen aan de politie heeft afgelegd en anderzijds omwille van de omstandigheid dat de verzoeker nooit om bijstand van een advocaat heeft gevraagd. Voorts merkt zij op dat het Hof van Cassatie ondertussen al een aantal arresten over de Salduz-rechtspraak heeft gevelde waaruit blijkt dat het gebrek aan bijstand van een advocaat niet automatisch leidt tot een oneerlijk proces en dat de Antigoonrechtspraak van 14 oktober 2003 -volgens dewelke onrechtmatig verkregen bewijs maar in drie gevallen uit het dossier moet worden verwijderd, met name indien bepaalde uitdrukkelijk op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorschriften niet werden nageleefd, indien de betrouwbaarheid van het bewijs is aangetast of indien het recht op een eerlijk proces is geschonden en in dit laatste geval dient men het onrechtmatig feit niet op zich te bekijken maar de procedure in zijn geheel- nog steeds moet worden toegepast. De rechter moet aan de hand van deze Antigooncriteria nagaan of het recht op een eerlijk proces is geschonden wanneer de verdachte zonder advocaat is verhoord. Het EHRM heeft deze zienswijze ondersteund in het arrest Lee Davies / t. België. Gelet op de verplichting tot geheimhouding van het onderzoek, is het in het Belgische recht onmogelijk om advocaten aanwezig te laten zijn bij het politieonderzoek en bij de onderzoeksrechter. De verdragsstaten bij het EVRM behouden het recht om zelf de middelen te kiezen om een eerlijk proces te garanderen. Het Belgische systeem verschilt fundamenteel van dat van Turkije, waarop het Salduz-arrest betrekking heeft. Bijstand van een advocaat bij het eerste verhoor houdt een fundamentele wijziging in van de Belgische procedure, waarover het Hof van Cassatie niet kan beslissen. Het Hof van Cassatie is van oordeel dat het niet zelf kan bepalen welke bijstand een raadsman mag verlenen binnen de 24 uur. Het parlement moet ter zake de knoop doorhakken, wat nog niet was gebeurd op het ogenblik van verhoor van de verzoeker.

### *Beoordeling*

86. De waarborgen vervat in artikel 6 EVRM, zijn in beginsel niet van toepassing op procedures voor organen van het actief bestuur. Voorts stelt de Raad van State vast dat de verzoeker verwijst naar een onregelmatigheid begaan bij de afwikkeling van de strafprocedure. Indien dergelijke onregelmatigheid mogelijks de strafprocedure kan vitiëren, dan betekent dit nog niet dat zij ook de tuchtprocedure waarin het strafdossier wordt gebruikt, onregelmatig maakt. Dat zal enkel het geval zijn wanneer de verzoeker aantoont dat hij, wegens die onregelmatigheid, zijn rechten in de tuchtzaak niet naar behoren heeft kunnen verdedigen. Dienaangaande wordt vastgesteld dat de verzoeker gedurende de volledige tuchtprocedure steeds de mogelijkheid heeft gehad om de door hem zonder de bijstand van zijn advocaat afgelegde verklaringen uit te leggen, te preciseren, te verbeteren, zelfs tegen te spreken en te verklaren dat ze onder dwang zouden zijn afgelegd. De verzoeker heeft deze mogelijkheid niet benut, laat staan dat hij ten aanzien van de tuchtoverheid het bewijs geleverd zou hebben dat de omstandigheid dat hij in afwezigheid van zijn advocaat verklaringen heeft afgelegd hem in zijn rechten binnen de tuchtprocedure heeft geschaad. Ook in de onderhavige procedure voor de Raad van State toont de verzoeker zulks niet aan. Het middel is niet ernstig.

### *P. Achttiende middel*

#### *Standpunt van de partijen*

87. De verzoeker voert aan dat de feiten niet bewezen zijn. Enkel wat het eerste tuchtfeit betreft legt hij zich neer bij het tussengekomen vonnis en de daarin bewezen geachte feiten, wat het tweede en het derde tuchtfeit betreft betwist hij de tenlasteleggingen van de bestreden beslissing. Hij stelt dat er vele tegenstrijdigheden in het tuchtdossier te vinden zijn en er geen vaststaand bewijs voor de feiten terug te vinden is. Vervolgens citeert hij verschillende getuigenverklaringen met betrekking tot de feiten en wijst hij erop dat in heel het onderzoek gebruik gemaakt is van een uiterst suggestieve vraagstelling waardoor

er geen objectief onderzoek is gebeurd en de rechten van de verdediging ernstig geschonden zijn. Doordat de hogere tuchtoverheid zich steunt op feiten die niet bewezen zijn, acht de verzoeker ook de zorgvuldigheidsplicht geschonden. Nu de tuchtoverheid de gerechtelijke eindbeslissing niet heeft afgewacht en de verzoeker de feiten ontkent, kan de tuchtoverheid zich niet uitsluitend steunen op de klacht van één persoon of op een versie van de feiten vernomen uit de tweede hand. De tuchtoverheid steunt zich ten onrechte op de twijfelachtige klacht aan het Comité P en heeft geen eigen onderzoeksmaatregelen bevolen zoals het horen van rechtstreekse getuigen en/of collega's van de verzoeker. Evenmin is de verzoeker zelf gehoord, noch kreeg hij de mogelijkheid om een confrontatie aan het gaan met de getuigen van het derde feit. De verzoeker besluit dat de klacht tegen hem "gecreëerd" werd.

88. De verwerende partij antwoordt dat het eerste tuchtfeit, gelet op de in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling, niet kan worden betwist en dat het tweede tuchtfeit in de bestreden beslissing niet is aangehouden zodat het middel enkel nog betrekking kan hebben op het derde tuchtfeit. Dienaangaande valt zij het advies van de tuchtraad bij dat uit het dossier en de bestreden beslissing afdoende blijkt dat de tuchtfeiten bewezen zijn. Voorts merkt zij nog op dat het de Raad van State niet toekomt om na te gaan of de feiten bewezen zijn maar enkel kan nagaan of de tuchtoverheid in redelijkheid tot het besluit is kunnen komen dat de feiten bewezen zijn, in het licht van de haar toegekende discretionaire bevoegdheid en dat te dezen overduidelijk blijkt dat het besluit van de tuchtoverheid gewettigd was.

### *Beoordeling*

89. Nu de verzoeker het middel niet betreft op het eerste tuchtfeit, en het tweede tuchtfeit niet in aanmerking genomen werd voor de bestreden beslissing, kan het middel enkel betrekking hebben op het bewijs van het derde tuchtfeit.

90. De Raad van State herinnert eraan dat wanneer hij als annulatierechter zijn wettigheidscontrole ten aanzien van bestuurshandelingen uitoefent, hij niet zelf de ware toedracht van de feiten vaststelt, maar enkel onderzoekt of de overheid met de gegevens waarover zij beschikte, in redelijkheid tot de door haar gedane vaststelling van de feiten is kunnen komen.

91. Dienaangaande moet worden vastgesteld dat uit het administratief dossier geenszins blijkt dat de hogere tuchtoverheid zich slechts op één verklaring heeft gesteund. Integendeel liggen verschillende getuigenverklaringen voor die gelijklopend zijn en blijkt voorts geenszins dat het onderzoek enkel ten laste zou zijn gevoerd door een suggestieve vraagstelling en/of dat de getuigen zouden zijn gestuurd. De hogere tuchtoverheid is dan ook op zorgvuldige en redelijke wijze tot het besluit kunnen komen dat het derde tuchtfeit bewezen was. In dat verband wordt overigens ook vastgesteld dat de verzoeker louter beweert maar geenszins hard maakt dat de getuigen werden beïnvloed en de klacht werd “gecreëerd”. Het middel is niet ernstig.

#### *Q. Negentiende middel*

##### *Standpunt van de partijen*

92. De verzoeker voert de schending aan van het recht van verdediging, van de motiveringsplicht en van de zorgvuldigheidsplicht doordat meermaals de door hem gevraagde bijkomende onderzoeksdaden -onder meer de confrontatie met getuigen van het derde tuchtfeit- zonder enige motivering werden geweigerd.

93. De verwerende partij verwijst naar haar repliek op het achttiende middel, waarin zij stelt dat de tuchtraad terecht heeft geoordeeld dat het derde tuchtfeit bewezen was en dat de door de verzoeker gevraagde onderzoeksdaden niet nodig zijn om na te gaan of de feiten die hem ten laste worden gelegd, bewezen zijn. Voorts verwijst zij ook naar haar repliek op het elfde middel.

### *Beoordeling*

94. In het middel herhaalt de verzoeker argumenten die hij reeds in het elfde en het achttiende middel heeft aangevoerd. Er kan dan ook worden volstaan met een verwijzing naar de beoordeling van die middelen om te besluiten dat het middel niet ernstig is.

### *R. Twintigste middel*

### *Standpunt van de partijen*

95. De verzoeker voert de schending aan van het redelijkheids-, het evenredigheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel doordat de hogere tuchtoverheid -die in het voorstel van zware tuchtstraf het ontslag van ambtswege had voorgesteld-, nadat vast is komen te staan dat een feit volgens de tuchtraad niet bewezen is, nog steeds dezelfde tuchtstraf oplegt.

96. De verwerende partij sluit zich aan bij de motivering van de strafmaat zoals de tuchtraad die in zijn advies heeft opgenomen en die door de hogere tuchtoverheid in de bestreden beslissing werd overgenomen. Zij merkt voorts nog op dat het evenredigheidsbeginsel slechts geschonden is wanneer een straf wordt opgelegd waarvan het ondenkbaar is dat enige tuchtoverheid ze voor die feiten zou opleggen en besluit dat dit te dezen geenszins het geval is.

### *Beoordeling*

97. De tuchtoverheid beoordeelt discretionair de zwaarte van de tuchtstraf die zij wenst op te leggen. De Raad van State kan enkel een tuchtstraf vernietigen wanneer zij kennelijk in wanverhouding staat tot de bewezen feiten.

98. In de bestreden beslissing heeft de hogere tuchtoverheid zich, voor wat betreft de motivering van de strafmaat, aangesloten bij de motivering zoals de tuchtraad die in zijn advies heeft opgenomen en die luidt als volgt:

“Zij motiveert deze beslissing in haar voorstel tot zware tuchtstraf door het voortdurend laakbaar en onbetrouwbaar gedrag en de terugkomende agressie te duiden, waar bij iedere handeling de bedenkelijke integriteit van verzoeker als politieagent wordt aangetoond zoals dit eveneens werd aangetoond door het intra familiaal geweld door betrokkene gepleegd ten aanzien van zijn partner waarvoor hij de reeds de zware tuchtstraf van de terugzetting in de weddenschaal heeft opgelopen. Zij wijst daarbij op de nefaste weerslag die het gedrag van betrokkene heeft op het vertrouwen van de bevolking in de politie van Lier.

Volgens de tuchtraad dient in het algemeen streng te worden opgetreden tegen het vluchtmisdrijf omdat duidelijk moet zijn voor alle politieambtenaren dat pogen zich te onttrekken aan nuttige vaststellingen na een verkeersongeval een zeer ernstig tuchtvergreep is.

Een poging om zich te onttrekken aan de nuttige vaststellingen duidt op een gevaarlijke onbetrouwbare ingesteldheid waarbij geen rekening gehouden wordt met de schade die berokkend wordt aan derden en er niet voor teruggeschrokken wordt om een misdrijf te plegen om aan zijn verantwoordelijkheid te ontsnappen.

De overheden leveren zware inspanningen om veilig verkeer te bewerkstelligen. Vluchten na een ongeval is een misdrijf en wordt door de maatschappij als laakbaar en schadelijk voor de samenleving ervaren.

Door een vluchtmisdrijf te plegen in de bijzonder onkiese omstandigheden waarin dit gepaard ging met de poging om de sporen van het ongeval te laten verdwijnen, maakt verzoeker zich eens te meer volledig ongeloofwaardig als handhaver van de wet en brengt hij tegelijk de geloofwaardigheid en het imago van de politiediensten in het gedrang. Door zich in publiek opnieuw zwaar te misdragen terwijl hij daarbij andermaal onbehoorlijk veel alcohol dronk op een ogenblik dat hij betrokken was in een tuchtvervolging voor openbaar intra familiaal geweld, waarbij eveneens zwaar alcoholmisbruik betrokken was, heeft verzoeker aangetoond dat hij onverbeterlijk is.

Het gedrag van verzoeker staat haaks staat [sic] op wat van een politieambtenaar wordt verwacht waarbij de omstandigheden waarin wat hem ten laste wordt gelegd even stuitend zijn als de hem door de tuchtoverheid ten laste gelegde gedragingen. Dat hij zich zo onwaardig gedroeg de dag nadat hem kennis werd gegeven van het advies van de tuchtraad in een vorige tuchtzaak, waarbij hem hoop werd verschaft om toch als politieambtenaar te kunnen blijven functioneren, bevreemdt en ontmoedigt. Bij dit alles kan de tuchtoverheid kan [sic] er daarenboven in redelijkheid niet van uitgaan dat verzoeker zijn houding zal verbeteren.

Het gedrag in café ‘t Stationneke’ is ronduit schandalig en het is ten deze zeer beangstigend dat verzoeker de ernst van zijn wangedrag niet inziet wat eens te meer het groot risico op recidive onderstreept. Verzoeker worstelt al geruime tijd met een chronisch alcoholprobleem, dat minstens gedeeltelijk mede aan de oorzaak ligt van zijn laakbaar gedrag zonder dat hij ook maar in de minste mate aangeeft wat hij heeft ondernomen om dit probleem onder controle te krijgen wat nog een reden ten overvloede is om ieder vertrouwen in de toekomst te hypothekeren. Ondanks gerechtelijke vervolgingen voor zeer zware feiten begaat verzoeker een vluchtmisdrijf op 13 juli 2008; ondanks

tuchtvervolging voor dezelfde feiten misdraagt betrokkene zich op 06 oktober 2009 zwaar in een drankgelegenheid. Daarenboven heeft hij geen blijk gegeven van een ernstig schuldinzicht of de wil wat dan ook te ondernemen om zijn gedrag te verbeteren wat opnieuw de vrees voor recidive aanscherpt. De hogere tuchtoverheid is dan ook niet onredelijk als zij voorhoudt dat zij, gelet op het onverbeterlijk herhaald wangedrag van verzoeker, geen enkel vertrouwen meer in hem kan stellen.

Voor elk van de vergrijpen, die ieder de uiting zijn van een zelfde laakbare instelling, dient, gelet op de tuchtvergrijpen die verzoeker daarvoor reeds pleegde, het ontslag van ambtswege te worden overwogen.

De Inspecteur-generaal vermeldt in zijn verslag dat verzoeker een voorbeeldfunctie heeft ten overstaan van zijn collegae en tegenover de burgerij; dat hij door bewust elke vorm van moreel verantwoord gedrag te negeren zeer laakbare handelingen heeft gesteld; dat voor de overheid een politieambtenaar moet voldoen aan het verwachtingspatroon op grond waarvan deze ambtenaar op elk ogenblik politietaken kunnen worden opgedragen zonder dat de gerechtelijke en bestuurlijke overheden enige twijfel hebben over hun betrouwbaarheid; dat de overheid er te allen tijde op moet toezien dat de burgers afdoende beschermd worden en de risico's zoveel mogelijk dienen te worden herleid tot nul; dat het vertrouwen de hoeksteen vormt van de maatschappij en zeker hoog aanzien dient te genieten binnen de politiediensten. De overheid moet toezien op de openbare veiligheid en het openbaar belang. Zonder moreel gezag kan door de politie haar taak om het openbare veiligheid te [sic] niet gewaarborgd worden, hoe talrijk zij ook is en over welke middelen zij ook moge beschikken. Het vertrouwen van de burgers in de integriteit van de instellingen in het algemeen en van de politie in het bijzonder omdat deze optreedt als de gewapende arm van de instellingen is de hoeksteen van de democratische vrijheden die door de grondwet aan iedere burger worden gewaarborgd. Zonder een minimum aan vertrouwen in de instellingen en in de politie die tot taak heeft openbare orde en veiligheid af te dwingen werkt een op de mensenrechten gestoelde democratie niet.

De overheid heeft dan ook de plicht om de politieambtenaren die door hun gedrag, zij het in hun privéleven, de integriteit van de politie in die mate in het gedrang brengen dat hun aanwezigheid in het politiekorps het vertrouwen van de burgers in dit korps ernstig zou schenden, zo dit gedrag gekend zou zijn, uit het korps te verwijderen.

De zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege dringt zich daarom op. Deze straf is aangepast aan de ernst van de twee tuchtvergrijpen die beiden opnieuw de uiting zijn van een onverbeterlijke onbetrouwbaarheid en agressiviteit van betrokkene in zijn privéleven.”

99. De bestreden beslissing bevat op het vlak van de strafmaat aldus een uitgebreide motivering: de hogere tuchtoverheid heeft uitdrukkelijk uiteengezet waarom zij van oordeel is dat de verzoeker de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege moet worden opgelegd. Gezien de omstandigheden van de zaak kan de keuze voor die tuchtstraf geenszins als kennelijk onredelijk worden

aangemerkt. De kennelijke onredelijkheid kan ook niet worden onderkend in de omstandigheid dat de hogere tuchtoverheid, nadat voor de tuchtraad vast is komen te staan dat één van de drie feiten niet bewezen is, ervoor geopteerd heeft om dezelfde tuchtstraf op te leggen als in het voorstel van zware tuchtstraf. Dienaangaande overweegt zij dat “voor elk van de vergrijpen, die ieder de uiting zijn van een zelfde laakbare instelling” het ontslag van ambtswege overwogen dient te worden. De verzoeker toont niet aan dat de verwerende partij de grenzen van haar beoordelingsbevoegdheid heeft overschreden door hem het ontslag van ambtswege op te leggen. Het middel is niet ernstig.

### *S. Eenentwintigste middel*

#### *Standpunt van de partijen*

100. De verzoeker voert de schending aan van de hoorplicht en van de rechten van verdediging doordat hij, ondanks uitdrukkelijk verzoek daartoe in zijn schriftelijk verweer, niet door de hogere tuchtoverheid werd gehoord. Waar de hogere tuchtoverheid voorhoudt dat zij na de betekening van het inleidend verslag de verzoeker de mogelijkheid heeft geboden om op 6 juli 2010 te worden gehoord, merkt de verzoeker op dat de oproeping voor deze hoorzitting laattijdig was zodat het materieel niet mogelijk was zich aan te bieden. Bovendien had de hogere tuchtoverheid, nu zij beslist heeft de gerechtelijke procedure niet af te wachten, de plicht om zelf een onderzoek te voeren en de verzoeker hierin actief te laten deelnemen, maar heeft zij zulks verzuimd.

101. De verwerende partij merkt vooreerst op dat de tuchtprocedure in essentie schriftelijk verloopt en dat de belangrijkste mogelijkheid tot verweer het indienen van een schriftelijk verweer is, hetgeen de verzoeker ook heeft gedaan. Voorts wijst zij erop dat op verzoekers vraag om mondeling te worden gehoord is ingegaan nu de verzoeker, vertegenwoordigd door zijn raadsman, tijdens een hoorzitting is gehoord en aldus een tweede keer zijn verweer heeft kunnen laten gelden. Op het tijdens deze hoorzitting geformuleerde verzoek om de afwezige verzoeker persoonlijk te horen is opnieuw ingegaan, hoewel de

tuchtoverheid daar geenszins toe verplicht was. Nadat de verzoeker voor deze nieuwe hoorzitting verstek heeft gegeven krijgt nog een kans van de hogere tuchtoverheid om persoonlijk te worden gehoord maar ook deze kans heeft hij niet benut. De verwerende partij besluit dat in die omstandigheden niet staande kan worden gehouden dat de hoorplicht miskend is.

### *Beoordeling*

102. Terecht betoogt de verwerende partij dat de procedure voor de hogere tuchtoverheid in essentie schriftelijk verloopt: artikel 38quater van de tuchtwet voorziet in de mogelijkheid om binnen de 30 dagen na de ontvangst van het inleidend verslag een schriftelijk verweer in te dienen. Artikel 29, tweede lid, van de tuchtwet voorziet evenwel in de mogelijkheid dat het tuchtrechtelijk vervolgde personeelslid door de bevoegde tuchtoverheid of door de door hem aangewezen tuchtoverheid wordt gehoord. Overeenkomstig de artikelen 8 en 9 van het koninklijk besluit van 26 november 2011 moet het personeelslid dergelijk verhoor aanvragen in het verweerschrift en voor het einde van de in artikel 38quater van de tuchtwet bedoelde termijn van 30 dagen. Heeft het personeelslid tijdig gevraagd om te worden gehoord, dan moet de tuchtoverheid principieel op deze vraag ingaan.

103. Te dezen heeft de verzoeker op 26 juni 2010 een verweerschrift ingediend, waarin hij onder meer gevraagd heeft om mondeling te worden gehoord. Op de hoorzitting van 28 juni 2010 heeft de verzoeker -die zelf afwezig was maar vertegenwoordigd werd door zijn raadsman- mondeling zijn argumenten kunnen laten gelden. Tijdens die hoorzitting heeft verzoekers raadsman gevraagd om de verzoeker alsnog persoonlijk te horen en de hogere tuchtoverheid is, ofschoon noch de rechten van verdediging, noch de hoorplicht haar daartoe verplichten, daarop ingegaan en heeft de verzoeker uitgenodigd voor een hoorzitting op 6 juli 2010. De verzoeker is op deze hoorzitting niet verschenen en voert aan dat zulks hem materieel onmogelijk was gezien de laattijdige oproeping ervoor. Hierbij laat de verzoeker evenwel na zulks concreet te staven met de datum waarop hij de oproeping voor de hoorzitting zou hebben ontvangen. Uit het dossier

kan integendeel worden afgeleid dat zijn afwezigheid toe te schrijven is aan een vakantie, hetgeen evenwel geen geldige verantwoording voor zijn afwezigheid op een hoorzitting in het kader van een tuchtprocedure vormt. Op vraag van zijn raadsman heeft de verzoeker vervolgens nog tot en met 11 juli 2010 gekregen om, desnoods schriftelijk, zijn persoonlijk standpunt naar voor te brengen en is die termijn nadien nog verlengd tot 13 juli 2010 in de namiddag.

104. Het bestuur heeft voldoende inspanningen geleverd om de rechten van de verzoeker te eerbiedigen. De verzoeker heeft voldoende gelegenheden gehad om zijn standpunt te doen kennen, zowel door middel van het schriftelijk verweerschrift alsook tijdens de hoorzitting waarop hij door zijn raadsman vertegenwoordigd werd. Dat de verzoeker niet persoonlijk werd gehoord is eerder aan de verzoeker zelf toe te schrijven dan aan het feit dat de hogere tuchtoverheid aan enige op haar rustende verplichting tot horen zou zijn tekort geschoten. Het middel is niet ernstig.

#### *T. Tweëntwintigste middel*

##### *Standpunt van de partijen*

105. De verzoeker voert de schending aan van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de formele motiveringswet), van de materiële motiveringsplicht en van artikel 38sexies van de tuchtwet waarin wordt bepaald dat de beslissingen en de voorstellen van beslissing van de hogere tuchtoverheid formeel moeten worden gemotiveerd. Hij betoogt dat, nu één van de zwaarste tuchtstraffen wordt opgelegd, er in een zeer nauwkeurige en precieze motivering dient voorzien te worden. De bestreden beslissing steunt evenwel slechts op de algemene mening van de hogere tuchtoverheid dat de verzoeker zich van dergelijke gedragingen moet onthouden, waarbij de hogere tuchtoverheid argumenten blijft aanhalen die door het onderzoek onderuit zijn gehaald en bovendien niet antwoordt op de argumentatie van de verzoeker en deze van de tuchtraad. Voorts wordt ook niet gemotiveerd waarom dezelfde tuchtstraf behouden moet blijven ook al wordt de

hoofdmoot van de feiten als niet bewezen beschouwd, noch waarom niet wordt ingegaan op verzoekers vraag om te worden gehoord en om te worden geconfronteerd met de getuigen en al evenmin “waarom zo lang gewacht werd om een tuchtstraf op te leggen [...], daar waar reeds een hangende tuchtprocedure werd gevoerd, terwijl men kennis had van de feiten die dan later in een andere procedure werden gevoegd”.

106. De verwerende partij antwoordt dat wel degelijk voldaan is aan de formele motiveringsplicht nu in de bestreden beslissing het bewezen zijn van de feiten, de toerekenbaarheid en de kwalificatie ervan als tuchtfeiten, evenals de strafmaat uitvoerig aan bod komt. Zij wijst er voorts op dat zij niet verplicht is om op alle argumenten van de verzoeker te antwoorden en dat het volstaat dat het verweer van de betrokkene in overweging werd genomen. In dat verband merkt zij nog op dat zij zich het advies van de tuchtraad eigen heeft gemaakt en het integraal heeft gevolgd en dat in dit advies heel wat verweermiddelen van de verzoeker werden beantwoord.

### *Beoordeling*

107. In tuchtzaken moet de tot uitdrukking gebrachte motivering de bestuurse duidelijk maken welke feiten het bestuur in aanmerking heeft genomen, waarom die feiten, indien zulks niet duidelijk is, een inbreuk op de tucht uitmaken en waarom zij de uiteindelijk opgelegde tuchtstraf rechtvaardigen. De formele motiveringsplicht vereist evenwel niet dat verzoeker in de bestreden beslissing op elk van zijn grieven en argumenten een antwoord moet kunnen terugvinden. Het volstaat dat de bestuurse er de redenen in kan terugvinden die de beslissing verantwoorden en die hem kunnen doen begrijpen waarom zijn argumenten niet konden overtuigen. De bestuurse moet also kunnen inschatten of het zinvol is tegen de beslissing op te komen met de hem ter beschikking staande rechtsmiddelen.

De materiële motiveringsplicht houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk

bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

108. De bestreden beslissing geeft duidelijk aan voor welke feiten de verzoeker wordt gestraft, waarom deze feiten als tuchtrechtelijk laakbaar worden beschouwd en waarom de tuchtsanctie van het ontslag van ambtswege wordt opgelegd. Tevens geeft de verwerende partij duidelijk aan waarom dezelfde tuchtstraf behouden blijft, ook al werd het tweede tuchtfeit uiteindelijk niet in aanmerking genomen. Ook berust de bestreden beslissing, zoals in de vorige middelen uiteengezet en mede gelet op de stukken van het administratief dossier, op met de vereiste zorgvuldigheid vastgestelde, werkelijke bestaande concrete feiten. Anders dan de verzoeker stelt dient de verwerende partij niet te antwoorden op de argumenten van de tuchtraad, nu zij zich volledig bij dit advies aansluit en zich de beoordeling van de tuchtraad eigen maakt. Verder stelt de verwerende partij terecht dat in de bestreden beslissing niet op elk argument van de verzoeker moet worden geantwoord, doch dat het volstaat wanneer uit de motivering blijkt dat die argumenten in aanmerking werden genomen bij de besluitvorming en waarom zij niet kunnen worden gevolgd. Te dezen blijkt inderdaad uit de bestreden beslissing dat met verzoekers argumenten rekening werd gehouden en eveneens waarom zij niet werden gevolgd. Tevens blijkt uit het advies van de tuchtraad, waar de verwerende partij zich volledig bij aansluit, waarom niet werd ingegaan op verzoekers vraag om te worden gehoord en om te worden geconfronteerd met de getuigen. Nu de verzoeker kennis kreeg van het advies van de tuchtraad volstaat een dergelijke motivering door verwijzing. Het middel is niet ernstig.

109. Geen van de door de verzoeker aangevoerde middelen zijn ernstig. Deze vaststelling volstaat om de vordering tot schorsing te verwerpen.

## **BESLISSING**

**De Raad van State verwerpt de vordering.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 februari 2012, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

|                        |                  |
|------------------------|------------------|
| André Vandendriessche, | kamervoorzitter, |
| bijgestaan door        |                  |
| Vera Wauters,          | griffier.        |

**De griffier**

**De voorzitter**

**Vera Wauters**

**André Vandendriessche**